

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt stranl
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Pucelj, knjigo v roke!

Ne more vsak človek znati vsega. Od vsakega človeka se more in tudi mora zahtevati, da zna to, kar spada v področje njegovega stanu. Tako ožja izobrazba je vsakomur potrebna, širja pa je hvalevredna ter priporočljiva. Od vsakega človeka pa se tudi more in mora zahtevati, da ostaje v mejah svoje izobrazbe, ter da ne govori o rečeh, ki jih ne razume. V tem smislu opominja znani pregovor: »Le čevlje sodi naj kopitar.«

Pucelj je po svojem poklicu mesar. O njegovih mesarskih sposobnostih nečemo govoriti, ker predpostavljamo, da jih ima v popolni meri. Pucelj je tudi političar. Kakšne sposobnosti je pokazal na tem polju, dokazuje zgodovina samostojne kmetijske stranke, katero je tako večje in tako uspešno vodil, da jo je srečno pripeljal do roba prepada. Pucelj tudi dela v svojih govorih izlete na zgodovinsko polje. Na tem polju pa se mu je 28. oktobra pripetila velika nesreča.

V nedeljo, 28. oktobra, je namreč Pucelj imel na shodu kmetско-demokratske koalicije v Celju govor. Kaj je Pucelj govoril o politiki, ni treba zabeležiti, ker je splošno znano, kako Pucelj ravna s politično istino. Zaznambe pa je vredno to, kar je Pucelj povedal iz zgodovine. Po poročilu glavnega glasila kmetско-demokratske koalicije v Sloveniji »Jutra« je Pucelj med drugim povedal to-le: »Danes teden je zborovala kmetско-demokratska koalicija v Sisku. Zborovala je na istih zgodovinskih tleh, kjer smo pod Ljudevitom Posavskim pred stoletji pognali Hasan ago v Kolpo.

Ako človek kaj takega čita ali čuje, ne ve, ali bi se smejal ali jezil, ali pa bi storil oboje. Smejal bi se, ako bi bila kmetско-demokratska koalicija zborovala v Celju 1. aprila, ker bi mogel soditi, da je Pucelj svoje brihtne poslušalce hotel potegniti za nos. Jezil bi se, ako pomisli, kako strašna je mesarska sekira, s katero Pucelj kolje in seka slovensko zgodovino.

Kaj trdi Pucelj? On oznanja strmečim demokratom in radičevcem zgodovinsko »resnico«, da je Ljudevit Posavski pognal Hasan pašo v Kolpo. Pognal bi ga že bil, ako bi ne bil 770 let prej umrl, nego je Hasan paša utonil v Kolpi, ali pa če bi se

Hasan paša na čelu svojih Turkov slučajno pojavil 770 let prej pred Siskom.

Kdo je bil Ljudevit Posavski? Bil je okoli leta 815 veliki župan ali vojvoda na Hrvatskem na ozemlju med Dravo, Savo in Kolpo. Ker ni mogel prenašati frankovskega gospostva, je leta 819 pričel vojno zoper nemške Franke ter pridobil proti njim del Slovencev in Srbov kot svoje zaveznike. Franki so imeli veliko posla z Ljudevitom, poslali so morali zoper njega tekom 4 let deset vojsk, da bi njega in z njim združene Jugoslovane užugali. Leta 822 je Ljudevit zapustil svojo prestolnico Sisek ter je zbežal v Dalmacijo. Naslednje leto je bil zvičajno umorjen.

Kdo je bil Hasan paša? Bil je poveljnik Bosne, ki ga je turški sultan Murat III. leta 1591 postavil na to mesto. Bil je bojaželjen in krvolčen človek, ki je krajem, meječim na Bosno, storil ogromno zla. Leta 1593 je z vojsko 38.000 mož udaril na Sisek. Obleganemu Sisku, kojega obrambo je vodil zagrebški kanonik Blaž Gjuralak, je prišla na pomoč krščanska vojska, broječa samo 5000 vojakov, konjikov in pešcev. Glavni poveljnik je bil kranjski plemič Andrej Turjaški. Dne 22. junija, na praznik sv. Ahacija, je prišlo do bitke pri Sisku, kjer so se proslavili Slovenci in Hrvati. Boj je trajal sa-

mo eno uro. Od 10.000 rednih turških vojakov se je z begom rešil le deseti del, drugi so poginili pod krščanskim mečem, ali pa so se pctopili v Kolpi. Med tistimi, ki so našli smrt v valovih Kolpe, je tudi bil Hasan paša. Drugi dan so kranjski vojaki prinesli Andreju Turjaškemu truplo turškega poveljnika Hasan paše. Iz njegove obleke je ljubljanski škof Tomaž Hren dal napraviti za ljubljansko stolno cerkev mašni plašč, ki je še ohranjen in ki se rabi vsako leto na praznik sv. Ahacija.

Takšna je zgodovinska resnica. Pucelj pa ne bi bil Pucelj, ako ne bi tudi z zgodovinsko resnico ravnal tako, kakor ravna z resnico v politiki. Na celjskem shodu je odredil Ljudevita Posavskega, da požene Hasan pašo in njegove Turke pri Sisku v Kolpo. V kako neprijetni položaj je Pucelj spravil slavnega jugoslovanskega junaka Ljudevita Posavskega, dokazuje naloga, ki mu jo je določil Pucelj: pognati Turke s Hasan pašo na čelu v Kolpo. Naloga je radi tega za Ljudevita neizvršljiva, ker takrat, ko je živel Ljudevit Posavski, Turkov ni bilo pred Siskom. V 9. stoletju Turkov sploh še ni bilo v Evropi, marveč so živeli v Aziji, iz koje so prišli v Evropo še le leta 1356. Iz ponesrečenega celjskega izleta na zgodovinsko polje pa sledi za Pucelja ta-le opomin: Knjigo v roke! Kdor hoče druge podučiti, mora sam kaj znati!

POLITIČNI RAZGOVORI

V vas je prišel železničar in naši znanci so ga prijateljsko sprejeli. Razvil se je razgovor o delavstvu in delavskih strankah. Kmetje so pokazali veliko zanimanje za to.

»Kako praviš, da se naj reši delavsko vprašanje?« je načel gospodar, in železničar mu je odgovoril:

»Imamo pravzaprav tri pota, na katera silijo voditelji delavstvo ter jim obetajo, da pride do cilja, do svojih pravic. Eni so komunisti. Ti ljudje hočejo, da se zatre vsaka lastnina, da je vse skupna last, da se vse potem deli. Do tega stanja se pa ne bo dalo priti drugače, kakor le s krvavo revolucijo, za to hočejo komunisti prevrat, nasilen, krvav prevrat. Ni čuda, da jih zasleduje vsaka država! V Rusiji, kjer so tudi napra-

vili revolucijo, so bili ravno kmetje krivi, da so v tej revoluciji zmagali komunisti. In res so kmetu odvzeli zemljo in jo proglasili za državno last. Toda le nekaj let je moglo to trajati. Tudi neizobražen ruski kmet ni mogel tega nasilja prenašati. Komunizem v Rusiji je dokazal, da je neumnost misliti, da bi kdaj bil na svetu tak red, v katerem bi bili vsi enako bogati, bi se vsem enako go-dilo!«

»Poznam jaz komuniste«, se je vtaknil vmes šaljivec. »Njihovo načelo je: Kar je tvoje, je moje. Kar pa je moje, tebe nič ne briga!«

»Druga pot«, je nadaljeval železničar, »je pa ona, ki nam jo kažejo socialdemokrati, ali kratko nazvani: sociji. Ti zastopajo stališče, da se naj organizira le delavski stan, da naj organizirano delavstvo potem komandira nad vsemi drugimi stano-vi. Oni imenujejo namesto stan — razredi, zato pravijo, da zastopajo

delavski razred, ko zastopajo delavski stan. Boj, ki ga napovedujejo drugim stanovom, imenujejo razredni boj. V tem boju nastopajo zoper one, ki jim dejansko dajejo zaslužek in sicer vedno le v bojnem razpoloženju. Za podjetja, kjer je delavstvo uslužbeno, je treba kapitala. Zato oni, ki oznanjajo razredni boj, skrivajo ta svoj boj pod lepši naslov, češ, da se borijo zoper kapitalizem.

»Ali delavstvo te ljudi kaj poslušajo?« je vprašal župan.

»Seveda jim lepe besede ugajajo. Ni čuda, da se delavstvo da preslepiti vsem mogočim obljubam socialističnih voditeljev. Toda jasno je kot beli dan, da v naši državi ne bo zmagal delavec, ako se začne boj stanu proti stanu, ker je v državi le komaj nekaj odstotkov delavcev — drugo pa so kmetje. Nasprotno sem prepričan, da bo tem slabše za delavce, čim bolj bodo povdarjali socialistično bojno stališče. To se je že zdaj pokazalo. Ali se ni recimo železničarjem svoj čas dobro godilo. Tedaj smo bili železničarji složni in smo uživali prijateljstvo pri drugih stanovih. Potem pa so prišli socialistični hujskači in so zvalili železničarske delavce v — socialistično stranko. Socialist Petijan je ravno po mariborskih železničarjih postal narodni poslanec. In sedaj so postali tudi drugi pozorni in so dejali: Tako torej, boj hočete in ne prijateljstva? In kaj se godi? Socialisti so izvolili svojega delavskega poslanca, ker so upali, da si bodo s tem res kaj zboljšali. Zdaj imajo svojega poslanca. Toda dejstvo je, da se delavcem, posebno še železničarjem, nikdar ni tako slabo godilo, kakor ravno zdaj, ko imajo svojega lastnega socialističnega poslanca. Dokler niso imeli svojega poslanca, so se upravičeno sklicevali na SLS. Zdaj pa imajo svojega poslanca, pa zahtevajo od SLS, da jim pomaga. Petijan naj jim pomaga!«

Gospodar je posegel v razgovor: »Toda SLS vkljub tej zaslepljenosti delavstva ne nastopa zoper delavstvo, ampak ravno naša stranka stoji na braniku tudi delavskih pravic. Sploh vse, kar delavci imajo pravic po obstoječih zakonih, jih je priborila SLS, ki je te zakone spravila skozi!«

»Prav praviš«, je nadaljeval železničar. »To je ravno ona tretja pot in sicer najboljša, edino sigurna pot, da pride delavstvo v naši državi do vseh svojih pravic, do človeku dostojnega življenja. Opusti naj stanovsko bojno načelo, opusti naj socialistično gonjo zoper druge stanovne. Kaj ali niso vsi stanovi le delovni stanovi? Ali ni kmet — delavec? Ali ni obrtnik — delavec? Ali ni trgovec, uradnik, vsak, ki vrši svoje stanovske dolžnosti — tudi delavec? Delovno ljudstvo — to je ona velika masa, ki mora biti skupaj organizirana. Taka skupna organizacija vseh stanov je SLS. To je res stranka slovenskega ljudstva. Ta stranka ne dopušča, da bi se en stan na korist drugega izkoriščal, ta stranka

ne dopušča, da bi en stan nad vsemi drugimi komandiral. Tudi ne gre v tej stranki za zmago večine nad — manjšino, ampak le za zmago pravice nad vsemi! To naj delavstvo čimprej spregleda, pa naj najde edino pravo pot do svojih pravic potom sodelovanja z drugimi stanovi v SLS.«

»Pa se nekaj očisti« med socialisti, je pripomnil šalivec in pomežiknil z očmi.

»Je nekaj, jel Socialistični voditelji niso z mariborskim Petejanem prav nič zadovoljni, pa so ga — iz stranke izključili. Pa tudi doma v Mariboru se zelo dajejo med seboj. Star socialistični vodja Bahun nastopa zoper socialistične hišne posestnike, Petejana in Favaja, pa tudi zoper buržujskega učitelja Grčarja, ki ga je javno nazval, da je — politična kuharica. V veliki srbski tisti se Eržen objema v politični lju-

bezni z dr. Reismanom, kar zopet ni všeč nekdanjim starim borcem za delavstvo. Ravno tako čudno gledajo delavci za »socialističnim avtomobilom št. 68«, v katerem se vozi zelo nobel socialist Ošlak. Delavci vidijo, da so njihovi ljudje pač le toliko časa bojevali, dokler zase ne izvojujejo ugodnega življenja, potem pa se za delavstvo ne brigajo več. Ta zgled sta dala oba Kristana in drugi gredo za njima!«

»Je že tako«, je končal razgovor šalivec. »Socialistični voditelji morajo delavstvo z rdečo barvo oslepiti in jih zvaliti na stran pot, da imajo potem prostor in sebe poženejo naprej. Delavstvo pa se med tem navdušuje za svojo — rdečo barvo! Mu bo treba enkrat prleškega »ptiča« pokazati, da bo delavstvo spoznalo, kako ga socialistična stranka ponižuje s to rdečo farbarijo!«

POLITIKA V NAŠI DRŽAVI.

Kralj in kraljica odpotovala v Pariz. V soboto popoldne sta odpotovala v Pariz N. V. kralj Aleksander in kraljica Marija. Potovanje je političnega značaja le v toliko, da se bode kralj tam informiral, kako gledajo na položaj v naši državi. Kraljeva oblast je prešla s odhodom kralja v tujino na ministrski svet pod predsedstvom dr. Korošca.

Kralj naj posreduje! To je sedaj dnevna zahteva opozicije. Navadno se kraljevega imena ne sme vleči v politično in strankarsko borbo. Toda Pribičeviću je danes že vsejedno, ko je vse zaigral, da dela tudi to. V Sisku se je izjavil za republikanizem, istočasno pa zahteval, da naj kralj posreduje.

Opozicija sama proti sebi! Član Pribičevićevega dela opozicije Grisono je javno v časopisnem napadal sedanjo uničujočo in državo zelo škodljivo politiko Mačkovića Pribičevića. Seveda je to povzročilo hudo kri med radičevci, ki so napadli v svojih listih tudi Pribičevića. Saj se je vedelo, da dolgo ne bo šla skupna čudna politična zlahta.

Če dnevnik ni . . . Poslanci dobivajo za svojo službo dnevnice. V poslovniku stoji zapisano, da morajo poslanci delati v skupščini, da dobijo dnevnice. Zdaj okrog prvega so se radičevci zopet oglašali v Beogradu — po dnevnicah. Ali niso jih dobili. Predsednik Mihajlovič jim je povedal: »Pridite v skupščino, kakor je to po zakonu, pa jih dobite!« Pravijo, da bo zmagal — denar.

Občinske volitve v Bosni in Hercegovini so se sploh prvič izvršile. Tam do zdaj še niso bile organizirane občine. Še le naša vlada je tudi tem krajem dala možnost, da si po občinah volijo svoje občinske odbore in vodijo svoje občinsko gospodarstvo. Pri teh volitvah se je pokazalo, da radičevska in pribičevićevska go-

nja ni nič zalegla. Veliko večino imajo Spahovci in radikali, radičevci le nekaj občin, Pribičević pa nič!

Narodna skupščina zboruje. Za 5. novembra je bila sklicana narodna skupščina. Na dnevnem redu so razni važni zakoni, nakar pride v razpravo že proračun.

Na obeh straneh — prehudil! Ker radičevci le ne odnehajo s svojo gonjo proti Beogradu in Srbom, so se tudi posamezniki v Beogradu začeli ostro izjavljati proti Zagrebu in Hrvatim. Tako je Nedeljković, ravnatelj poštne hranilnice, napisal hud članek v tem oziru proti Zagrebu, kar je seveda povzročilo hudo kri. Ker je Nedeljković državni uradnik, je prišel zaradi tega v disciplinarno preiskavo. Dr. Korošec, ki mora obe strani pomirjevati, ima zares težko delo!

Razprava zoper Puniša Račića se bo v kratkem začela. Za njo velja zelo veliko zanimanje vsepovsod.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Rumunska vlada odstopila! Nenadoma je odstopila preteklo soboto celotna rumunska vlada. To je še posebno radi tega prišlo tako nepričakovano, ker bi imela dne 15. t. m. podpisati najeto posojilo. Vzrok, zakaj odstopa, je navedla, da je treba v težkem položaju države — vlado narodne sloge. Tam vodi opozicijo Maniu, ki je drzen in močen političar. Verjetno je, da bode on sestavil novo vlado.

Ne Madžarskem romajo v ječo! Zakaj? Tam je tekma za kraljevo krono. V tej tekmi je prišlo do prepira. Oni, ki so za Otona, so na skrivnem delovali z vlado proti onim, ki so za Albrehta Habsburžana. Škandalni pa niso še prav pojasnjeni, ker policija ne pove, katere odlične politike je že aretirala.

Grška odpira politikom — ječo! Tudi na Grškem so začeli opozicijo zapirati. Tako je moral v ječo bivši predsednik in diktator Grške general Pangalos.

Francoska vlada — odstopila. Na Francoskem je velik boj v narodni skupščini za to, ali se naj da katoliškim redovom pravico se naseljevati ali ne. Poincare zahteva, da se to dovoli, socialisti pa so proti, ker so sploh proti katoliški Cerkvi. Spor je končal z odstopom celokupne vlade.

Amerika samo volil V Ameriki ni bilo zadnji čas nič drugega na dnevnem redu, kot volitve predsednika. Tam volitve niso tako enostavne kot pri nas in volilni boj se vrši z vso drugačno živahnostjo kot pri nas. Zanimiv je volilni zakon, po katerem se voli predsednika. Volilno pravico imajo moški in ženske, stari vsaj 21 let. Ti volijo posebne odposlance, ki pozneje sami volijo predsednika. Ti odposlanci kandidirajo v posameznih državah, kateri dobi največ glasov, tisti zmaga. Prava volitev

predsednika se bo vršila še le dne 12. januarja, ali odločila pa se je dne 7. novembra. Najresnejša kandidata sta Hoover in katolik Schmidt.

Rusija kupuje ladije. Pravi, da jih potrebuje za trgovino. Vendar pa so vmes tudi vojne ladije. Oboroževanje Rusije zelo napreduje, kar sicer ni bilo v programu boljševikov, toda sedaj so tudi oni že — buržujski državniki.

Svetovna zveza za mir, ki je napovedala, da bi dne 11. nov. ob 11. uri ves svet se spomnil grozot svetovne vojne, ni uspela v svojih načrtih. Države, posebno one, ki so zmagale v svetovni vojni, niso bile za tako proslavo. Edini, ki se z vso resnostjo zopet postavil za svetovni mir, je bil rimski papež, ki pravi, da naj katoličani širom sveta podvzamejo delo za svetovni mir.

pa še več zla kakor živa beseda pa povzroči, posebno še v naših časih pisana in tiskana. Slabo, dvomljivo berilo je danes eno najgroznejših pripomočkov, s katerim tema seje v srca ljudi svojo temno seme. Zato pa starši, ki hočejo svojega otroka obvarovati kvarnega vpliva, skrbno pazijo, da ne dobijo otroci v roke nikdar berila, ki bi bilo za nje seme slabega. Bodi še tudi omenjeno, da posebno pri čitivu velja, da vse ni za vsakega. Kar je zrelemu odraslemu človeku v pouk in zdravilo, je nežnemu otroku pa lahko strup.

Pazite na same sebe! Žalostno je, če starši sami sejejo v duše otrok seme slabega. Če bi starši otroke navajali k raznim neresničnostim, k sovraštvu in škodoželjnosti, k nečimernosti, k napuhu, če bi jih učili različnih nepoštenosti pri kupčiji in prodaji, bi bili to trenutki, ko bi padala slaba semena v duše otrok, a sejalcu bi bili lastni starši. Velikokrat se imenuje take stvari za malenkosti, ki nič ne pomenijo, v resnici pa trpi pri tem duša otrokova škoda in Bog ve, kaj lahko zraste iz tega. Ti si otrokom božji namestniki, na katerem naj bi otrok videl nekaj božje veljave in svetosti, ki naj bi otroke učil služiti Bogu, kako napačno bi bilo, če bi se otroci od tebe učili prestopati božjo postavo. Ti naj bi imel do svojih otrok vlogo, sveto ljubezen, ki na njihove duše misli, kako hudo bi bilo, če bi bil ti tisti, ki škoduje duši otrokovi. In pazi, da nehote ne postaneš za svojega otroka sejalec slabega! Pazi zato na svoje besede in svoje obnašanje! Otroci imajo vedno odprta ušesa in bistre oči. Če nisi pazljiv v svojem govorjenju in če nimaš v oblasti svojega obnašanja, lahko padajo iz tvojega življenja vsak dan v odprta srca otrok semena slabega.

Dragocene njive imaš izročene v varstvo, bodi njihov pazni čuvar!

Teden Kristusa Kralja. Na Dunaju kjer se zadnje čase kaže veliko sovraštvo proti krščanski veri, so hoteli pokazati prepričani katoličani prav posebno zvestobo napram veri in Cerkvi. Priredili so zato od 8. do 14. oktobra teden Kristusa Kralja. Vsak večer so poslušali govore, ki so povdarjali, kako naj Kristus v resnici postane kralj, kralj otrok, kralj mladih ljudi, kralj družin, kralj vsega človeškega življenja. Zadnji dan se je vršila tudi velika izvincerkvena slovesnost, ki se je je udeležilo nad 5000 ljudi, ki so slovesno prisegli zvestobo Kristusu Kralju. Da se kraljestvo Kristusovo še bolj utrdi v človeških srcih, se bodo meseca novembra in decembra v 110 cerkvah na Dunaju obhajali misijoni.

Delo katoličanov za pravo prosveto. Katoliško prosvetno društvo za Nemčijo otvori dne 1. decembra t. l. visoko šolo za mlade kmete. Tečaj traja dva meseca in hoče udeležence seznaniti z vsem, kar posebno kmetski danes potrebuje. Taka vera ni nazad

ZA NEDELJO

Ko so ljudje spali...

Znana je prilika o pšenici in ljuljki. Oče, mati, ali se zavedata, da je ta prilika posebno na vaju, da vaju hoče opomniti na veliko dolžnost?

Njiva so duše vajinih otrok. Ko sta pustila otroke krstiti v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha, sta storila za nje neizmerno veliko odločitev: izročila sta njihove duše Bogu, da bi on v njih deloval, da bi zrastle v njih božje življenje. V tem odločilnem trenutku je položil Bog v duše vajinih otrok svoja nebeška semena, seme vere, seme upanja in ljubezni. Ko so začeli otroci prihajati k pameti, je začela Cerkev polagati v njihove duše v imenu božjem seme božje besede, Bog je začel sejati v nje seme svojih navdihov in pod žar ki božje milosti naj bi zrastle in dozorela iz teh semen božja pšenica, naj bi vzrastlo pravo krščansko življenje, življenje kolikor mogoče brez teme greha, življenje polno dobrih del, ob smrti naj bi pa tisto življenje vzcvetelo v večno zveličanje.

A žalibog, da pade v te božje njive, na katerih naj bi rastla in dozorela božja pšenica, tolikokrat seme ljuljke, ki tako bohotno poganja in raste ter duši božjo pšenico in jo velikokrat čisto uduši. In kolikokrat se to zgodi takrat, ko ljudje spijo, kakor pravi prilika, ko spijo oni, ki naj bi bili prvi čuvarji božjih njiv, ker spijo in so brezskrbni starši. Zato pa hoče biti prilika o pšenici in ljuljki resen opomin staršem, jih hoče opomniti na veliko dolžnost, ki jo imajo starši do svojih otrok, jim hoče z vsem povdarkom zaklicati: »Čujte in pazite!«

Pazite na nagnenja svojih otrok! Če gledaš svojega doraščajočega otroka in ti napačna ljubezen ne zastira jasnega pogleda, moraš priznati, da tvoj mali otrok nikakor ni samo mali angelček, temveč da je še marsikaj drugega v njem. Opaziš na njem razna slaba nagnenja, ki

hočejo z njim vred rasti, nagnenja k laži, k jezljivosti, k nečimernosti, k trmi, k sladkosnednosti, morebiti še k hujšim stvarim. To je žalostna dedščina, ki jo dobi na življensko pot vsak človek, dedščina, ki teče iz dalj nega, temnega studenca, iz prvega greha, ki se je zgodil tukaj na zemlji. To je seme ljuljke, seme slabega, ki vsekako samo vzklije v srcu otrokovem in iz katerega tolikokrat zraste in dozori silno žalostna žetev, žetev najsilnejših strasti in najtemnejših grehov, žetev, ki je tolikokrat tako usodna za to življenje in za večnost. Velika naloga staršev je, da skrbno pazijo, kaka nagnjenja se javljajo pri njihovem otroku in da skušajo ta nagnjenja iztrebiti iz duše otrokove z vso resnostjo in doslednostjo. Žalibog, da je danes pri starših velikokrat mišljenje, da se mora otroku vse pustiti, da mora otrok imeti svoje veselje. Le privošči otroku veliko veselja, svetlega in čistega, nikar pa ne misli, da izkazuješ otroku dobroto, če mu pustiš njegova slaba nagnenja! Kolikokrat je tako slabo nagnenje, ki so ga pustili starši v duši otrokovi rasti, krivo, da je otrok nesrečen celo življenje, da bo otrok nesrečen še v večnosti. Kako bi bil otrok hvaležen, če bi ga ne bili starši prepustili tako lahko-mišljeno tej temni oblasti in tem žalostnim verigam!

Pazite, da temno seme v srca vaših otrok ne pade od zunaj! Dejstvo je, da postane mlad človek pokvarjen največ po drugih. Pazite zato, koga imate pri starših, s kom se igrajo, s kom hodijo v šolo, s kom so na paši! Glejte strogo na to, da vaši otroci s pokvarjenimi in sumljivimi ljudmi niti trenutek niso skupaj! Kolikokrat zadostuje ena iskra, da pogori cela vas in kolikokrat je za mladega človeka ena beseda, ena minuta usodepolna! Res je, da otroka ne moreš imeti pripetega, da ne moreš vedno zabraniti, da ne bi prišel skupaj z drugimi, tudi slabimi, pa skrbna pazljivost vse eno zabrani veliko hudega in ti si se rešil težke odgovornosti. Skoro toliko, včasih

njaška, kakor bi ji radi predbacivali nekateri, temveč hoče skrbeti za omiko, ki dviga človeka dušno in telesno.

Žalostna statistika. Vedno huje se širijo v naših časih samomori. Na Angleškem si je leta 1927 končalo življenje 4907 ljudi, to je 13 vsaki dan. Na Ruskem je bilo leta 1923 4263 samomorilcev, leta 1924 5058, l. 1925 6447. Posebno je na Ruskem opaziti, da je največ samomorilcev med mladimi ljudmi. Tako je bilo v letih 1922 do 1925 med mladostniki-

samomorilci 396 takih, ki še niso bili stari 15 let, 4755 takih pod 20 leti in 3424, ki še niso dosegli 30. leta. Ni čudno, saj se na Ruskem ravno mladim ljudem trga vera iz src, brez katere zabredejo v življenje, iz katerega si iščejo izhoda s samomorom. Na Nemškem je bilo leta 1923 13.228 samomorilcev, leta 1924 že 15.273, l. 1925 celo 16.480. Vse to je pač dovolj jasen dokaz, da leži na današnjih ljudeh velika teža, ki je ne morejo nositi, ker so izgubili Boga in so prepuščeni svojim slabim močem.

Poročila SLS.

Odločna beseda našega ljudstva.

Ponižajoč nastop KDK v Celju je iz zval ogorčenje vse poštene Savinjske doline. In ni bilo drugače mogoče. Savinjska dolina je bila od nekdanja ena izmed najjačjih trdnjav slovenske narodne zavesti in ponosa. Kako bi mogla potem mirno prenesti, da se skušajo na njenih tleh šopiriti ljudje, ki so skozi 10 let obstoja jugoslovanske države upropaščali slovenstvo in ki skušajo tudi sedaj vpreči slovensko ljudstvo v polomljeni voz vsehrvaške politike. In Sav. dolina je govorila tako, kakor zna govoriti trezen in na svoje narodne dobrine ponosen narod. Zbrala se je okoli svoje Slovenske ljudske stranke na shode in z doslej skoro neznan odločnostjo povedala, da slejkotprej stoji za edino resnično slovensko stranko SLS in njenim voditeljem dr. Korošcem. Še odločneje pa je obsodila poskus, da bi ljudje kot so Pribičevič in Maček rezali Sloveniji politični kruh in ji solili politično pamet.

Kot bi vstali dnevi izza pred in med vojno, je bilo na teh shodih. Po PP-režimu in drugih demokratskih ter radičevskih manirah tlačena in zaslužnjena narodna samozavest je vzplamtela s prvotno silo, čim je narod zaslutil, da gre za njegovo čast. O slovenski narodni pravdi, ki po krivdi žerjavovcev, pučjevcev in radičevcev še ni izvojevana, so na shodih poleg celjskih govornikov s prekipenjačo iskrenostjo ter odločnostjo govorili tudi domačini in v Vojniku je edinstvena volja spontano dobila izraza v pesmi »Slovenec em«, ki jo je zapela cela dvorana. Bili so ti shodi sledeči: Na Vranskem je govoril narodni poslanec g. dr. Jakob Hodžar, v Št. Juriju ob Taboru g. dr. Vekoslav Voršič, v Petrovčah g. dr. Jože Godnič, v Vojniku pri Celju tajnik SLS g. Ivo Peršuh, v Št. Juriju ob južni žel. pa oblastni poslanec g. dr. Anton Ogrižek. Vsi shodi so bili vključno popoldnevu in vključno kratki agitaciji obiskani nad vsako pričakovanje in preko 1000 mož in fantov se je ta dan vrnilo z naših shodov z zavestjo, da je borba proti nenarodnim elementom potrebna in da jo je poklican vojevati — vsak verni sin slovenskega naroda. Na vseh shodih je bila soglasno in

z velikim navdušenjem sprejeta posebna resolucija, v kateri zborovalci med drugim izjavljajo:

»Jugoslovanskemu klubu in prav posebej še voditelju Slovencev, ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru g. dr. Antonu Korošcu izrekamo popolno zaupanje ter vdanost, ugotavljajoč, da je njegova politika popolnoma v skladu z ljudsko potrebo. Pozdravljamo ga iskreno in z zagotovilom, da lahko v svojih stremljenjih računa z disciplinirano in nesebično našo podporo.

Zbor KDK, ki se danes vrši v Celju, smatramo za razžalitev našega narodnega ponosa. Diskvalificirani voditelji zapeljanega bratskega hrv. naroda nimajo nikake pravice govoriti Slovincem in nas učiti politike.

Ugotavljamo, da se stranke slov. kmetijcev, radičevcev in demokratov popolnoma strinjajo s protidržavnimi in protislovenskimi izjavami gg. Mačka in Pribičeviča, kakor tudi s sklepom KDK o socialnem ter gospodarskem bojkotu ter bomo temu primerno s temi strankami v bodoče postopali.

Naj živi Slov. ljudska stranka!

Naj živi edini naš voditelj g. dr. Korošec!

*

Razpis volitev v okrajne cestne odbore in okrajne zastope. Veliki župan mariborske oblasti je razpisal volitve v okrajne cestne odbore in v okrajne zastope. Volitve se bodo vršile v nedeljo, dne 3. februarja 1929. Tozadevni »Razglasi« so se že razposlali okrajnim zastopom, oziroma srezkim poglavarstvom, kjer ni okrajnih zastopov. »Razglasi« se bodo razdelili posameznim občinskim uradom, da jih objavijo na občinski deski. Ti »Razglasi« vsebujejo roke (termine) in potrebna navodila. Opozarjamo na to, da je treba vložiti kandidatne liste v petih izvodi: enega v originalu z lastnoročnimi podpismi predlagateljev, štiri pa v prepisu. Liste se bodo dobile pri okrajnem zastopu, oziroma pri srezkem poglavarstvu.

Shod SLS v Jurkloštru se bo vršil v nedeljo, dne 11. t. m., po službi božji. Govori oblastni poslanec gospod Deželak.

Prostovoljno gasilno društvo Sv. Duh na stari gori pri Sv. Juriju ob Ščavnici ima v nedeljo, dne 18. novembra, ob vsakem vremenu točno ob 3. uri popoldne v gostilni g. Matija Domajnko veliko tombolo.

NOVICE

MARTINOVA NEDELJA — DINARSKI DAN ZA NOVO BOGOSLOVNICO.

Vesela je Martinova nedelja za Slovenske gorice, za zeleno Pohorje, za Savinjsko, Mislinjsko in šaleško dolino, pa tudi za ravno Prekmurje, kadar se je letina vsaj količkaj obnesla! Pod streho je vse, kar se je tekom leta s trudom sejalo, sadilo in gojilo! Kaj čuda, da slovenske hiše že od davnine šmartinovo v ožjih krogih obhajajo z veseljem »šmartinovanjem«. Letos pa naj pade od »šmartinove mize« nekaj tudi — v sklad za novo bogoslovnico! Postaviti hočemo namreč trajen spomenik za 700letnico lavantinske škofije 1228 do 1928. Zato bodo na Martinovo nedeljo oživila vsa pota in vse steze širom Lavantinske škofije. Povsod bodo hodili goreči nabiralci in brhke nabiralke ter prav pri vsaki hiši potrkali in naprosili prav vsakega: Vsaj en dinar za novo bogoslovnico! Nova bogoslovnica je tisti spomenik, ki si ga hočemo Lavantinci zgraditi ob 700letnici svoje škofije. Vsak naj prispeva k temu spomeniku! En dinar je malo denarja. Pa: »Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača!« Če daruje vsak Lavantinec, tudi najmanjši in najmlajši Lavantinec, vsak svoj dinarček, bo letos nabranih nad pol milijona dinarjev.

Na Martinovo nedeljo veljaj beseda: »Dvakrat da, kdor hitro da.« — Vsak dar, mali in veliki, naj bo viden znak zahvale do nebeškega Očeta za darove, s katerimi je nas skozi leto tako radodarno obsipal!

Naj živi krščanska radodarnost in krščanska vzajemnost!

Poziv Maistrovim dobrovoljcem! Podpisani pripravljali odbor poziva vse Maistrove sobojevnike za osvobojenje Maribora in naše severne meje na proslavo 10letnice teh do godkov, ki se bode vršila dne 1. dec. t. l. v Mariboru. Vsi, ki se nameravajo udeležiti proslave, se naprošajo, da do dne 29. t. m. svojo udeležbo prijavijo z dopisnico podpolkovniku v p. gospodu Franu Cvirnu v Mariboru, poštni predal 44. Vsak udeleženec ima na območju ljubljanske železniške direkcije pravico do enočetrtinske vožnje od svojega bivališča do Maribora in nazaj. Naše zbirališče je dne 1. decembra od 8. do pol 10. ure na dvorišču višje realke, vhod iz Krekove ulice 1. — Za pripravljali odbor: podpolkovnik v pok. Franjo Cvirn.

Narodni mučenik † župnik Leop. Vozlič. Na najvišjem hriščku Slov. goric smo na Vernih duš dan pokopali župnika in duhovnega svetovalca vlč. g. Leopolda Vozliča. Marija Snežna na Velki leži najvišje v našem gričevju na meji. Udeležba prijateljov rajnega je bila ogromna. Da

siravno so pozno zvedeli in je bil ravno Vernih duš dan, vendar se je še zbralo 16 gospodov duhovnikov, in med temi trije iz sekovske škofije. Iz Maribora je prihitel monsignor Vreže, ki je tudi vodil sprevod. Nadalje vladni svetnik dr. Ipavic in na rodni poslanec Žebot. Cerkevno opravilo je opravil dekan in duhovni svetovalec Janžekovič od Sv. Lenarta, ki je na prižnici v poljudni besedi opisal življenje in delovanje pokojnikovo. Ob grobu se je v imenu ljudstva poslovil od narodnega mučenika poslanec Žebot. Rajni Vozlič je bil sin zelenega Murskega polja iz Cvena. Kot duhovnik se je žrtvoval za zapuščene Slovence v graški škofiji, kjer imamo še okoli 60.000 naših rojakov. V Špilju (Spielfeld) je deloval kot župnik zelo požrtvovalno za tamošnje Slovence. Vsa leta je vzdrževal slovensko službo božjo in je tudi širil slovenske časopise in knjige med zapuščene obmejne Slovence. V borbi za obmejne kraje se je trudil, da bi Špilje pripadalo Jugoslaviji. Žal ni uspel. Ko je razmejitvena komisija leta 1920 končala na severu svoje delo in je mejno črto potegnila tako, kakor so hoteli Nemci, je Špilje pripadlo pod Avstrijo. Nemški zagrizenci iz Špilja in sosednega Strassa so po noči navalili na g. župnika Vozliča in so ga z brutalno silo tirali iz župnišča in preko mej župnije v sosedni Št. Ilj. Niti obleči in obuti ga niso pustili. Vozlič je pribežal oropan vsega k svojemu sosedu in prijatelju rodoljubu Evaldu Vračku, župniku v Št. Ilju, ki je tudi sam čutil nemško surovost leta 1914. Tu je našel Vozlič gostoljubno streho, dokler ni dobil župnije Mar. Snežna pri Cmureku. Blagemu pokojniku naj sveti nebeška luč!

Umrli je v Kamnici pri Mariboru svet somišljenik naše stranke Josip Krumpak, znan kot voznik-podjetnik daleč v mariborski okolici. Zadel ga je v četrtek v gozdu kap pri delu. Zapeljali so ga še živega domu, kjer pa je kmalu izdahnul v krogu svoje družine. Pogreb je bil veličasten. Udeležilo se ga je več sto prijateljev. Vodil je pogreb mariborski vikar g. Tkavc. Pokopan je bil Krumpak v Kamnici. Nagrobni govor mu je govoril njegov prijatelj poslanec Žebot. Svetila rajnemu Krumpaku večna luč!

Oj ta presladki saharin! Nedavno smo čitali, da ga je bilo prodanega na dražbi pri upravi drž. monopolov 5500 kg in neprestano skrbje tihotapci, da ga nam ne bi zmanjkalo. Ne strašijo jih niti dolge zaporne ali visoke denarne kazni. Na primer za 7.8 kg saharina se je nedavno nekemu naložilo skupno 173.196 Din. globe. Dasiravno se vse to izve, lepi zaslužek je tako mikaven, da kazni ne ostrašijo. Dne 30. oktobra t. l. ob 12. uri, torej pri belem dnevu, je zalotila finančna patrulja iz oddelka Sv. Duh na Ostrem vrhu prav v bližini železniške postaje Fala Elizabeto Menhart in Margareto Kotnik iz Vurmeta (pri Selnici ob Dravi), ki sta

prenašali 17.4 kg tihotapskega saharina in 300 knjižic tihotapskega cigaretnega papirja. Patrulja preglednik Križaj in pripravnik Verčkovnik je blago zaplenila, tihotapki pa aretirala in oddala v zapore. S tem ni le izvršila svoje dolžnosti, temveč je marsikoga obvarovala občutne kazni, kajti kaznjivi ni le oni, ki saharin utihotaplja, nego tudi oni, ki ga dalje razpečava ali uporablja. Zaradi tega svarimo naše čitatelje, naj vsakogar, ki jim to robo ponuja v nakup, energično zavrnejo, da se obvarujejo kazni.

Kapelo oropal. V dneh od 1. do 3. t. m. je oropal kapelo, ki stoji tik ob cesti Sv. Trojica—Radgona v Verjanah, do danes neznani storilec njen nabiralnik milodarov za popravilo tiste. Koliko je bilo vsebine, se ne ve. Kdor bi kaj zvedel o tem tolovajskem činu, naj naznani krivca dotičnemu posestniku, dobi lepo nagrado, da se ga lahko sodnijsko prime za tako bogoskrunstvo.

Dravska mitnica v Ptuj, ki je obstajala skoro 100 let ter ovirala promet, se je po sklepu okrajnega zasto pa Ptuj dne 31. oktobra t. l. slavnostno ukinila. Prebivalstvo je zelo zadovoljno, ker se je ta ovira odstranila, ki je zlasti odvrčala ljudi na desnem bregu od mesta Ptujja ter je enostransko obremenjevala prebivalstvo na desnem bregu Drave. — Sedaj je prevoz preko mosta prost in cesta Maribor—Ptuj—Ormož brez ovir.

Rop na vlaku Celje—Žalec. Trgovec Vrbole iz Medija-Izlake se je vozil pretekli petek v vlaku po Savinjski dolini. Poleg njega je sedel mlad fant, ki mu je izmaknil iz žepa listnico z 10.000 Din. Trgovec je prepoznal, da mu je listnica izginila, ker je fant že preje z njo izginil neznano kam.

Kralj alkohol — morilec. V vasi Urško selo pri Novem mestu se je dogodil pretekli teden strašen zločin, ki ga je povzročil — alkohol! Dva fanta, Miha Horvat in Klobučar, sta se stepla. Miha je bil težko ranjen in se je z največjo težavo privlekel v svojo domačo hišo, kjer je obležal z nožem v roki. V noči je pa prišla domov Mihova mati, tudi pijana in začela ranjenega sina obdelavati. Ta je imel še toliko moči, da je lastni materi zabodel nož v trebuh in je težko ranjena padla preko ranjenega sina. — Je življenje pijancev človeško življenje?

»Zeppelin« je zopet doma. »Zeppelin« se je vrnil iz Amerike v Evropo. Pravi, da so se zelo slabo vozili, le hitreje je šlo kakor tja. V Nemčiji so vsi navdušeni za redno zrakoplovno zvezo. Voditelj zrakoplova dr. Eckener je dejal, da bo nekatere dele popravil, nato pa zopet šel v Ameriko. — Pri potu domov se mu je vtihotapil v zrakoplov mladi fant, 18 let star, ki se je zastonj pripeljal iz Amerike.

Velikanski štrajk se je začel na Vestfalskem. Štrajka okrog 300.000 ljudi.

Velikanski viharji v Italiji so napravili pretekli teden strašno škodo, cenjeno na visoke milijone lir.

V malem čolnu v Ameriko! Iz mesta La Caruna poročajo, da je tja dospel neki Müller, ki se poda na svojem navadnem čolnu v Ameriko. No, ta bo pa tudi slovesno sprejet.

Strašna lakota vlada na Kitajskem v okolici Šansi. Prizadetih je 400.000 ljudi.

Potresna dežela Japonska se spet trese. Toda tam so na to že navajeni. Imajo nalašč tako zidane hišice, da jih potres ne zruši. Zemlja se potrese povprečno 15krat na dan.

Sodni uradnik — milijardni ropar V mestu Kairo v Egiptu se je izvršil zelo predrzen roparski napad, katerega žrtev bi naj postal najbogatejši Egipčan Abram Ada Bei. V njegovo stanovanje sta prišla dva krepka ali maskirana človeka in zahtevala od Abrama vse bogastvo, kar ga ima, na podlagi meničnega podpisa. Napadeni Abram se je branil, na kar sta streljala, a ne zadela. Bila sta aretirana in na policiji so ju spoznali. Bila sta eden sodni uradnik in drugi njegov mlajši brat Todros.

Brzjojavka na zvezdo Mars. Pretekli ponedeljek so poslali v Londonu z glavnega poštnega poslopja radio-brzjojavko na mesec Mars. Naročil in plačal jo je (stala je okrog 150 Din) neki profesor Robinson. Obsegala je sledeče besedilo: Om, ga, ca, an, nea. Ker nihče tega ni razumel, je profesor Robinson povedal, da je to skrivnostno besedilo govorica Marsovih prebivalcev. On pozna to govorico po nekem skrivnostnem razodetju. Pomeni pa to besedilo: Bog je povsod pričujoč. — No, smo radovedni, če bo kaj odgovora z Marsa!

On, ki je moral moriti — umrl! V Sarajevu je umrl krvnik Mausner. On je imel ta »poklic«, da je obešal obsojence po Jugoslaviji. Pred leti je bil tudi v Mariboru, kjer je moral obešiti Žlahtiča in Čiča. Mausner je prišel v nedeljo na obisk k svojemu bratu, ki je sarajevski konjederec. Tam mu je postalo slabo in mož se je mrtev zgrudil na tla, zadet od kapi. — Za njegovo službo se že novi priglašajo. Da bi je ne bilo treba!

Slava mrtvim!

Da dostojno proslavimo spomin v svetovni vojni padlih rojakov, priredi slovensko pevsko društvo »Maribor« v sredo, dne 21. novembra, ob 8. uri zvečer slavnostni koncert v frančiškanski cerkvi v Mariboru — kjer izvajajo veličasten

Mozartov: „Requiem“.

Okoliška društva in drugi, ki bi se v skupinah udeležili koncerta in bi želeli kakih navodil, se naj obrnejo na Slov. pevsko društvo »Maribor«.

NAŠA DRUŠTVA

Osrednje vodstvo dekliških zvez že danes vabi članice, zlasti odbornice vseh dekliških zvez mariborske oblasti, da se pripravijo na pot v Maribor dne 30. t. m. Vožnja bo četrtinska, zato uporabite priliko, da ste vse dekliške zveze zastopane pri slavlju zavzetja Maribora, ki se obhaja dne 1. dec. dopoldan. Predvečer bomo imeli obč. zbor vseh dekliških zvez in prosvetni tečaj za udeležence. Da vse pravočasno dobro pripravimo, sporočite osrednjemu vodstvu čim prej število udeleženk. Spored proslave 1. decembra razpošljemo do konca tega tedna, spored prosvetnega tečaja bo v prihodnjem »Gospodarju«. — Predsednica DZ Marija Štupca.

Katoliška Omladina v Mariboru ima v soboto, dne 10. t. m., zvečer Martinovo veselico v svojih društvenih prostorih, Omladinski dom, Cvetlična ulica 28. Vsi uljudno vabljeni!

Ponovitev igre mariborske mladeniške Marijine družbe. Preteklo nedeljo je vprizorila Mladeniška Marijina družba frančiškanske župnije v Mariboru gledališko predstavo »Francišek Asiški«. Igra nam v petih dejanjih v prav živahnih prizorih kaže življenje in delovanje Franciška Asiškega. Ker se je od mnogih strani slišalo, da za predstavo niti vedeli niso, se ista ponovi v nedeljo, dne 18. novembra, ob pol petih popoldne v Narodnem domu.

Lajtersberg pri Mariboru. Kat. izobraževalno društvo v Lajtersbergu priredi v nedeljo, dne 11. t. m., na svoj glavni praznik veliko Martinovo slavnost v prostorih g. Beraniča. Razun slavnostnega govora je tudi godba in deklamacije na sporedu. Odbor uljudno vabi vse člane in prijatelje društva, da se polnoštevilno udeležijo društvene sv. maše ob šestih zjutraj v župni cerkvi Matere Milosti in popoldanske slovesnosti.

Hoče. Kat. prosvetno društvo vprizori na Martinovo nedeljo, dne 11. t. m. v društveni dvorani spevolgro »Kovačev študent«. Začetek ob treh popoldne in ob sedmih na večer. Pridite!

Jarenina. Kat. prosvetno društvo naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 11. novembra, po jutranji službi božji redni občni zbor z običajnim sporedom. Članstvo se vabi v obilnem številu, da se občnega zbora sigurno udeleži.

Sv. Urban pri Ptuj. O naši vrli, poštovni urbanski mladini se piše le malokdaj, ali pravzaprav nikoli. Pripisovati je to dejstvo zgolj skromnosti, ki je izrazita lastnost Urbančanov. Se jim delo posreči, dobro, obratno se skupaj vzpodbujajo in ne zapadejo malodušnosti. Z nemalimi žrtvami so vprizorili v nedeljo, dne 28. oktobra, narodno igro s petjem »Domen«. Čujemo, da mislijo igro ponoviti v novembru. Goto-vo bo takrat podan »Domen« brezprimerno bolje, z večjo resnostjo. Pričakovati je tudi od sovaščanov večjega zanimanja in boljše udeležbe, ker le tako moralno podpremo našo mladino, da bo s tem večjim veseljem nadaljevala delo na prosvetnem polju.

Sv. Barbara v Haložah. Slov. kat. izobraževalno društvo pri Sv. Barbari v Haložah obhaja dne 11. novembra, na Martinovo, po večernicah 10letnico narodnega ujedinenja in postanka države. Dopoldne udeležitev ob-
beh sv. maš. Popoldne po večernicah pa bo patrijotično predavanje o 10letnici naše države. Nato manifestacijska poklonitev pred sliko kralja Aleksandra v dvorani. Nato predstava igre »Pred sodnikom« in »Tiho-
lapci«. Po predstavi pesem »Lepa naša do-
movina«. S tem bo naša župnija obhajala
konca vojske srečno vrnitev in prehod v

novo jugoslovansko državo, ki je pred 10 leti nastala. Vsi domačini, ki ste srečno kot bivši frontniki dočakali miru in konca voj-ske, vsi prijatelji društva in vsi resnični patrijoti, domači in drugi, se udeležite te domoljubne manifestacijske prireditve. So-deluje domača godba. Uljudno vabi odbor!

Konjice. Konjiška župnija se pripravlja na lepo slavo. Po krasno uspeli okrožni or-lovski prireditvi meseca avgusta bode dne 11. novembra imela zopet svoj veliki dan. Preteklo je namreč že 25 let, odkar je bilo v Konjicah ustanovljeno Kat. izobraževalno društvo. 25 let! 25 let dela, uspešnega in plodonosnega! Dela za prosveto, vero, na-rodnost in omiko! Kdo bi ne bil vesel take 25letnice?! Zato jo bomo tudi obhajali prav slovesno! Bo pa približno tako-le: V soboto zvečer nas bo vabila k lepemu dnevu god-ba Katoliške Omladine iz Maribora, ki bo sodelovala tudi drugi dan. V nedeljo, dne 11. novembra, zjutraj nas bo budila iz spa-nja. Ob 10. uri bo sv. opravilo v cerkvi, nato pa slavnostno zborovanje in slavnost-ni jubilejni občni zbor Kat. izobraževalnega društva. Besedo bodo imeli slavni govor-niki. Popoldne ob treh bo slavnostna pred-stava ljudske igre »Naša kri«. Zvečer ob 7. uri pa komerz. Vse to se bo vršilo v Kat. društvenem domu. Odbor društva se trudi, da bi prireditev prav lepo uspela, da bodo zadovoljni vsi, ki ji bodo prisostvovali. Ker tvorijo Konjice nekako prosvetno okrožje izobraževalnih društev v konjiškem okra-ju, so vabljeni tudi ta! Vabljeni pa tudi vsi bližnji in dajši prijatelji! Posebno pa vabi-mo vse tiste može in žene, fante in dekleta, ki so kedaj ali pa še sedaj sodelujejo pri našem društvu! Pridite, da se zopet pove-selimo v našem domu, da se pomenimo o starih časih, pa se še navdušimo za izobra-ževalno delo v bodočnost.

Sv. Jurij ob Ščavnici. splošno željo občinstva, ki je posetilo našo saljivko »Sca-pinove zvijače« dne 4. t. m. in da si jo mo-rejo ogledati tudi drugi, se igra ponovi dne 11. t. m. Da je igra res zabavna, sledi iz te želje po ponovitvi. V nedeljo, dne 11. t. m., torej vsi na veselo svidenje pri g. Pergerju. Imeli boste priliko, da se boste pošteno nasmejali. Zeleti je le, da se tisti, ki so se zadnjič preveč smejali, malo omeje ali pa drugim odstopijo prostor. Igra se začne zo-pet točno ob pol štirih popoldne. Bog živil!

Vojujnik. Knjižnica tukajšnjega Slov. kat. izobraževalnega društva začne poslovati v nedeljo, dne 11. novembra. Knjige se bodo dobile v kaplaniji vsako nedeljo od pol 10. do 10. ter od 11. do pol 12. ure predpoldne. Vabimo vse prijatelje dobre knjige, da se poslužujejo naše knjižnice.

Braslovce. Dekliška zveza in Marijina družba priredi na Martinovo nedeljo, dne 11. t. m., popoldne po večernicah slavnost-ni sestanek z raznovrstnim sporedom: pe-tje, deklamacije, predavanje in veseloigra »Non plus ultras«. Vrši se v Društvenem do-mu. Vse: članice, nečlanice in matere pri-jateljsko povabljene!

Nazarje. Tukajšnje Kat. prosvetno druš-vo priredi v nedeljo, dne 11. novembra, to-čno ob treh popoldne Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec«. Vsi prijatelji poštene za-bave uljudno vabljeni.

Brežice. Občni zbor Kat. slov. izobraževal-nega društva se vrši v nedeljo, dne 11. no-vembra, ob devetih dopoldne v samostanu. Vabimo vse člane in vse, ki se zanimajo za društvo, da se ga gotovo udeležijo! Razgo-ovoril se bomo o zimskem delu. Bog živil!

Dr. F. Kolterer, zdraviliški zdrav-nik, ordinira tudi preko zime v Ro-gaški Slatini (Ljubljanski dom). Or-dinacije in pregledi na rentgenove žarke (pregledi na električno) dnevno od 9. do 12. ure. razven ob nedeljah in praznikih.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja: 1 dolar 56.95 Din, 1 lira 2.98 Din, 1 šiling 8.01 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 nemška marka 13.56 Din, 1 ogrski pengő 7.92 Din.

Tržne cene v Mariboru dne 3. XI. 1928:
1 kg govejega mesa 10 do 18 Din, jezika svežega 15 do 18 Din, vampov 8 Din, pljuč 6 do 8 Din, ledvic 15 do 18 Din, možganov 20 do 24 Din, parkljev 4 do 5 Din, vimena 6 do 8 Din, loja 8 do 10 Din, teletina: 1 kg teletine zrezek 30 Din, navadnega mesa 15 do 22.50 Din, jetr 20 Din, pljuč 15 do 18 Din, svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15 do 30 Din, sala 26 do 28 Din, črevne masti 12 do 15 Din, pljuč 10 Din, jetr 12 Din, ledvic 20 Din, glave 10 do 12.50 Din, nog 5 do 6 Din, slanina sveže 22 do 26 Din, papricira-ne 28 do 32 Din, prekajene 28 do 32 Din, masti 30 do 32 Din, prekajenega mesa 22 do 32 Din, gnjati 32 do 36 Din, prekajenih nog 7 do 10 Din, prekajenega jezika 36 Din, prekajene glave 10 Din, 1 kg ovčjega mesa 10 do 12 Din, konjskega mesa 5 do 8 Din, kože: 1 komad konjske kože 150 do 200 D, 1 kg goveje kože 16 do 18 Din, telečje 27 do 29 Din, svinjske 15 do 16 Din, gornjega usnja 85 do 130 Din, podplatov 50 do 90 D, perutnina: 1 komad piščanca mali 15 do 20 Din, večji 25 do 30 Din, kokoš 30 do 40 Din, raca 25 do 35 Din, gos 60 do 80 Din, puran 65 do 100 Din, zajec domači mali 5 do 15 Din, večji 25 do 30 Din, divji zajce 50 do 60 Din, 1 kg morskih rib 20 Din, 1 l mleka 2.75 do 3 Din, 1 liter smetane 12 do 14 Din, 1 kg surovega masla 40 Din, čaj-nega masla 50 do 60 Din, kuhanega masla 44 do 48 Din, emendolskega sira 80 Din, polemendolskega sira 40 Din, trapistovs-kega 26 do 30 Din, grojskega 30 Din, tilsit-skega 30 Din, parmesanskega 80 Din, 1 sir-ček 5 do 6 Din, 1 jajce 1.50 do 2 Din, pijače: 1 liter novega vina 10 do 12 Din, starega 16 do 25 Din, piva 9.50 Din, steklenica piva 6 Din, 1 sodček piva (25 litrov) 165 Din, 1 l žganja 30 do 40 Din, sadjevca 4 do 5 Din, kruh: 1 kg belega kruha 5.50 Din, črnega 5 Din, 1 žemlja (4 in pol dkg) 50 para, sa-dje: 1 kg grozdja 8 do 12 Din, jabolk 4 do 7 Din, posušenih sliv 10 do 12 Din, 1 l su-rovega kostanja 2.50 do 3 Din, 1 liter pečenega 6 Din, hrušk 8 do 10 Din, 1 limona 1.50 do 3 Din, 1 kg rožičev 8 do 10 Din, smokey 10 Din, mandeljnov 60 Din, orehov 10 do 12 Din, luščenih 40 Din, maka 16 Din, žito: 1 kg pšenice 3 Din, rži 3.25 do 3.50 Din, ječ-mena 2.75 do 3 Din, ovs 2.50 do 3 Din, ko-ruze 3.50 Din, ajde 3 Din, fižola 7 do 7.50 Din, leče 14 do 16 Din, mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00 4.30 do 4.50 Din, št. 1 4.10 do 4.40 Din, št. 2 4.30 do 4.25 Din, št. 5 3.75 Din, št. 6 3.50 Din, št. 7 3.25 Din, ržene moke 4.50 do 5 Din, prosene kaše 6 Din, ječmenčka 6 do 12 Din, otrobov 2.50 do 2.75 Din, koruzne moke 3.75 Din, koruzne-ga zdroba 4.50 do 5 Din, pšeničnega zdroba 5 do 5.50 Din, ajdove moke 6 do 7 Din, ka-še 7 Din, krma: 1 q sena 150 do 160 Din, otave 140 do 150 Din, slame 60 do 70 Din, kurivo: 1 m³ trdih drv 140 do 150 Din, mehkih drv 105 do 120 Din, 1 q premoga trboveljskega 40 do 50 Din, velenjskega 24 do 28 Din, 1 kg oglja 2 Din, koksa 0.75 do 1 Din, 1 liter petroleja 7 Din, bencina 10 Din, 1 kg karbida 7 Din, zelenjava: 1 kom, endivije 1 do 1.50 Din, 1 kupček motovilca 1 Din, radiča 1 Din, 1 glavja zelja 1.50 do 2 Din, ohrovt 1.50 do 4 Din, 1 karfiol 3 do 16 Din, 1 komad zelene 1 do 2 Din, 1 šopek

zelenjave za kuho 50 para, 1 kg čebule 4 do 5 Din, česna 16 do 18 Din, 1 komad pora 0.50 do 1 Din, 1 komad korenja 25 do 50 p, rdeče pese 0.50 do 1 Din, repe 0.25 do 0.50 kislega 5 Din, repe kisle 3 Din.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 2. nov. 1928 je bilo pripeljanih 336 svinj in 1 koza, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 70 do 100 Din, 7 do 9 tednov 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece 360 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 650 Din, 1 leto 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 171 svinj.

★

Gospodarska obvestila.

Gospodinjski tečaj. V nedeljo, dne 4. t. m., se je slovesno otvoril prvi gospodinjski tečaj za občini Krčevina in Lajtersberg. Šolska soba je bila primerno okrašena. Zastopnik oblastnega odbora g. inž. Zidanšek je v kratkih besedah razložil pomen tega tečaja ter čestital, da je to prvi tečaj te vrste. Za svoja prelepa izvajanja je žel vsestransko zahvalo. Pa tudi posamezni člani odbora so izvajali prireditvi primerne nagovore, navdušujoč učenke k stanovitnosti ter se srčno zahvaljevali oblastnemu odboru in njegovemu odposlancu, da se je slavni odbor odločil za odraslo delavsko mladino kaj več storiti. — Takoj po otvoritvi je gospa Mesiček Anka kot voditeljica tečaja prevzela učenke ter jih povabila, da naj redno prihajajo vsako nedeljo dopoldne in pondeljek popoldne k pouku. Živijo napredek!

Dobava cementa za gnojnične jame. Tekom leta 1929 bo oblastni odbor mariborske oblasti naročil krog 60 vagonov portland-cementa za na pravo gnojnišč in gnojničnih jam. Cement se bo rabil v vagonskih pošiljках na različnih postajah mariborske oblasti. Plačilni pogoji: polovica cene in polovica tovarnine se plača takoj po železniškem povzetju; druga polovica cene in tovarnine se nakazuje tekom enega meseca. Tvornice, zadruga in trgovci se vabijo, da stavijo oblastnemu odboru svoje skrajne ponudbe franko vagon nakladalne postaje. 1361

Kmetijska podružnica v Slovenski Bistrici je na splošno željo članov ustanovila skladišče za umetna gnojila in druge kmetijske potrebščine. Članstvu se naznanja, da so v zalogi sledeča umetna gnojila: nitrofoskal, apnov dušik, tomasova žlindra, 40% kalijeva sol in kajnit. V prihodnjih dneh dospe tobačni izvleček in arborin. Dobijo se vse potrebščine pri g. Mallyju, skladiščniku. — Nadalje ima podružnica v zalogi dve travniški brani, drevesno škropilnico ter obračalni plug. V nekaj dneh dobi original Heidov trijer V/II, ki ga je podružnica nakupila s prispevkom oblastnega odbora. Vso orodje izposojuje tačasni načelnik proti malen kostni odškodnini. Če se bo prijavilo najmanj 20 udeležencev, se bo vršil tridnevni brezplačni sadjarski tečaj

v podružničnemu sadonosniku. Začetek in program tečaja se bo pravočasno objavil.

Živinorejsko zborovanje za ptujski okraj se vrši v nedeljo, dne 18. t. m., ob 10. uri dopoldne v Ptuju v prostorih g. Miha Brenčiča. Pozvani

so vsi župani občin, župni načelniki in namestniki ter znani živinorejci, radi tega, ker se ima storiti zelo važen sklep glede razdelitve pasme goveje živine in določitev novih žup. Živinorejci, pridite na to velevažno zborovanje polnoštevilno!

Regulacija Drave — delo SLS.

Veliko se je že pisalo o nepregledni škodi, katero povzroča Drava v slučajih povodnji na levem bregu od Sv. Marka niže Ptuja do Središča in še dalje. Bogzna koliko desetletij trgajo valovi Drave v zgoraj omenjeni razdalji najbolj rodovitno zemljo, jo odnašajo in naplavlajo v sredini struge večje ter manjše otoke. Radi trganja zemlje se spremeni glavni tok reke ob vsaki večji povodnji na spomlad in jesen.

Doslej je povzročala narasla Drava največ škode: Markovčanom, Novoveščanom, Gajovčanom ter Forminčanom. Stari ljudje še dobro pomnijo, da so stale dobre kmetije pred desetletji tamkaj, kjer je sedaj najbolj deroči tok Drave. Danes so se ljudje umaknili nevarnim valovom in nekoč rodna polja so poraščena z jelševjem in topoli. Za slučaje poplave si je izkopala Drava po levem obrežju med Novo vasjo in Forminom struge, ki so razpletene po jelševih in topolovih goščavah.

Od deročega valovja preganjani kmetje so skušali sami obraniti zemljo pred trganjem ter odnašanjem z zabijanjem pilotov in prepletavanjem z vrbovim šibjem. Vendar je to mučno ter neuko regulacijsko delo pomagalo bore malo.

Že pod rajno Avstrijo se je govorilo o nujni potrebi regulacije Drave, ker sicer bodo s časom izginile zgoraj omenjene vasi. V Avstriji je ostala regulacija le v obljubah in istotako nekaj let tudi v novi državi. Lanske strahovite povodnji in pa vladna moč naše SLS je pripomogla toliko, da je beseda postala tudi meso-istina. Na prošnje ter posredovanja Jugoslovanskega kluba je vlada unesla v državni proračun za najnujnejša regulacijska dela ob levem bregu Drave svoto 5 milijonov Din. Po izgotovljenih strokovnjaških regulacijskih načrtih se je pričelo pri letošnjem mirnem ter bolj nizkem stanju Drave s težavnim delom, ki bo za prvo silo končano koncem letošnjega meseca novembra.

Kje so regulirali Dravo?

Že sedaj so končana delna regulacijska dela pri Sv. Marku, pri Borlovskem mostu, Novi vasi, Gajevcih ter Forminu. Cela regulacijska črta je dolga nad 5 km in za to res ogromno delo bo na posredovanje Jugoslovanskega kluba koncem novembra porabljen kredit 5 milijonov dinarjev.

Kako zgleda delo?

Da zna kdo prav preценiti veliko delo naše stranke, si mora ogledati to za naše kraje ter razmere novo in izvanredno delo na licu mesta. Od

začetka regulacije do konca je zabitih globoko v Dravo na tisoče in tisoče debelih lesenih pilotov iz smrekovega in borovega lesa. Piloti so dolgi 8 do 10 m in jih je bilo treba zabiti v vodno strugo s 400 kg težkim kozlom 5 do 6 in še več metrov globoko. Da se spusti pilot v zemljo, mu obujejo železen čevlji in nato se začne mučno zabijanje. Po kakovosti tal je pilot v pol uri v predpisani globočini, ali v pol dneva, ali ga sploh morajo odžagati nad vodo in poskusiti z drugim.

Sedaj si predstavljajte to mučno delo, ko so piloti malodane tik eden pri drugem na razdaljo 5 km in še več. Ko so enkrat piloti zabiti, jih zvežejo s povprečnimi deskami in tramovjem, založijo s kamenjem in takozvanimi fašinami (ogromne butare iz vrbovega šibja, ki so napolnjene s prodcem in trdno povezane z železno žico). Da valovje med bregom in piloti premočno ne dere, so ga umirili s travverzami iz kamenja. Piloti sami ob bregu bi nikakor ne zadostovali. Treba je bilo dati Dravi čisto drugi tok, odbiti njeno glavno moč od mehkega ter rodovitnega levega brega. Da so dosegli ta cilj, so zgradili od brega po 80—120 metrov v Dravo segajoče odbijače, katerih je na razdaljo 5 km sedem. Odbijači so iz dveh vstricnih vrst na globoko zabitih pilotov, ki so med seboj zvezani s trami. Gradba teh dolgih odbijačev je bila posebno mučna, a je res strokovnjaška in je že sedaj glavni in najmočnejši tok Drave usmerjen bolj proti desnemu bregu.

Kakor že omenjeno, je imela Drava v slučajih povodnji po jelševih in topolovih šumah ob levem bregu izkopane stranske struge, po katerih se je razlivala. Te struge so pri regulaciji vse zajezili ter onemogočili.

Res ogromna ter občudovanja vredna regulacijska dela bodo za prvo silo končana koncem novembra. — Strokovnjaki čakajo na večjo jesensko povodenj, ki bo odbijače zasula s prodcem ter peskom, da bodo postali kakor v vodo zgrajeno zidovje. Ako bodo vzdržali odbijači prvo večjo povodenj, potem bodo kljubovali deročim dravskim valovom bogzna koliko desetletij.

Gris.

Med vasjo Formin na levem bregu Drave in med Zavrčem na desnem bregu leži nekako na sredini Drave več nego 20 ha obsegajoči otok, ki nosi nemško ime »Gris« (nasipina). Otok je rodoviten. Raste na njem razno drevje, so njive ter travniki in težko prodirne goščave. Lastninsko pravico si prilaščajo: Forminci, gra-

ščak Ulm in nekateri Zavrčani. Do kakih prepirov ni došlo, ampak se uravnava uživanje otoka po medsebojnem večletnem sporazumu.

Na otoku je precej zajcev, fazanov in v prejšnjih letih so bile celo srne.

Ob nizkem stanju Drave gonijo na otok celo živino past in to iz bližnje zavrčke strani.

Pravkar omenjeni »Gris« je nasila pred desetletij Drava, ko je uravnavala ob povodnjih svoj glavni tok proti levemu bregu. Nanovo zgrajeni odbijači odganjajo sedaj valove proti temu otoku in ga že izpodjedajo. Ako se bodo obnesli odbijači ob močno narasli Dravi, bode valovje ta veliki otok izpodjedlo, od neslo in Drava se bo preselila z glavno silo ob zavrčko ter hrvaško stran.

Zaslужek.

Pri regulaciji Drave je zaposlenih letevno po 150 do 200 delavcev z zabijanjem pilotov, polaganjem fašin, lomljenjem kamenja itd. Delavci so štajerci in Hrvati. Smelo trdimo, da je ostala pretežna večina od svote 5 milijonov dinarjev v delavskih rokah.

Hrvatske Zagorce hujskajo voditelji na bojkot napram Slovencem; ko pa gre za dober dnevni zaslužek, je dobrodošel vsakdanji kruh, kojega so izposlovali za hrvatskega seljaka in delavca poslanci Jugoslov. kluba.

Hrvati vidijo občudovanja vredna regulacijska dela na levem bregu Drave in govorijo očito: Radičeva stranka ne more pokazati niti enega vsaj približno tolikega uspeha, kakor je regulacija Drave od Svet. Marka do Formina na več nego pet km dolgi črti.

★

Kuhanje piva za domačo uporabo.

Priobčujemo sledeče pojasnilo:

Finančno okrajno ravnateljstvo je vprašalo generalno direkcijo davkov v Beogradu, če je dovoljeno kuhati pivo doma, na kar je dobilo sledeče pojasnilo:

Kdor hoče kuhati pivo če tudi za domačo uporabo, mora zadostiti predpisom členov 1 do 5 zakona o državni trošarini, kdor ravna protivno, napravi prestop iz točke 8 l. 33 zakona o državni trošarini in prikrajsbo takse iz tarifne postavke 94 takšne tarife.

Na podlagi gornjega objasnenja se smatra vsak, kdor proizvaja pivo, četudi samo za domačo uporabo, za tihotapca ter plača poleg redne prikrajsane trošarine tudi petkratno kazen, ki bi na proizvedeno pivo znašala. razen tega pa še takso po tarifni postavki 94, ki znaša 10.000 Din. V smislu člena 52 zakona o takzah in pristojbinah pa je v tem slučaju trikratna kazen, ker se je proizvajalo pivo brez prijave in predhodnega plačila takse, torej 30.000 Din.

Iz izloženega je razvidno, da je kuhanje piva v splošnem izven prijav-

ljenih pivovarn zabranjeno in da so kazni tako visoke, da bi marsikdo prišel ob domačijo, če bi poskušal kuhati pivo brez prijave.

Mi pripominjamo k temu sledeče: Trošarinski zakon je več let star zakon, ki se ne da čez noč izpremeniti, ampak je možna izprememba le samo v narodni skupščini. Poleg tega, pa se je treba vprašati, če se tako domače pivo tudi izplača, če ni boljše in ceneje kupiti jabolčnice, je tudi vprašanje zdravja. Predno bi torej interesenti-hmeljarji v tem oziru zahtevali kako izpremembo v zadevi kuhanja piva, naj preudarijo gornjo našo pripombo.

★

Letošnji pridelek pšenice in gnojenje z umetnimi gnojili.

Že dolgo let ni pšenica tako dobro obrodila kakor letos, zato so naši kmetje z letino v splošnem zadovoljni. Vendar še najbolj se čutijo poplačane za svoj trud in stroške tisti, ki so spomladi porabljali tudi umetna gnojila. Znano je namreč, da pšenica prav dobro zarodi na bogati zemlji in da se gnojenje pri njej še najbolje izplača. Vendar ji svež hlevski gnoj ne prija posebno, ker po njem rada poleže. Najraje ima v zemlji staro moč, torej že k okopavinam zagnojeno zemljo, sama pa rabi jeseni le nekaj superfosfata, spomladi pa do 150 kg čilskega solitra na hektar.

O tem so se prepričali vsi tisti, ki so letos tako gnojili, kako bogato se jim je izplačal posebno čilski soliter. Naj navedemo tu samo nekoliko primerov, kakšne uspehe so imeli nekateri posestniki, ki so napravili gnojilne preizkuse s tem umetnim gnojilom, ki jim ga je brezplačno dala v to svrhu Poddelegacija proizv. čil. solitra v Ljubljani. Ko so pridelek gnojjenih in negnojnih parcel natanko stehtali, so se prepričali o učinku tega gnojila. Tako so dosegli več pridelka na hektar na gnojnih parcelah:

Celavec Anton iz Botanjeve 400 kg zrnja in 700 kg slame,
Radič Ivan iz Nemške vasi 800 kg zrnja in 1000 kg slame,
Šerjak Janez iz Cerkelj 300 kg zrnja in 600 kg slame,
Slana Janez iz Vn. Goric 400 kg zrnja in 500 kg slame,
Miško Matija iz Ormoža 350 kg zrnja in 700 kg slame,
Selič Franc iz Vezovja 300 kg zrnja in 500 kg slame.

Povprečno torej 425 kg zrnja in 666 kg slame. 100 kg čilskega solitra je dalo torej 284 kg zrnja in 444 kg slame. Ali pa, če računamo ceno čilskemu solitru po 3.50 Din 1 kg, pšenici pa 2.50 Din in slami po 50 para, dobimo, da nam je dalo 100 kg čilskega solitra 350 Din) za 710 Din zrnja in 222 Din slame, torej čistega dobička 582 D na hektar, ali okroglo 330 Din na oral.

Tako jasnih uspehov nudi redkokada kakor drugo dušičnato gnojilo. To je sicer razumljivo, ker nima nobeno drugo dušika, tega najdragocenejšega rastlinskega hranila, v tako lahko raztopni obliki kakor čilski soliter. Vendar treba tudi pri njega uporabi nekoliko previdnosti. Nekaterim poskuševalcem je namreč žito, pognojeno s tem gnojilom, poleglo. Vzrok temu je bil deloma ta, ker so ga pogosto sejali in je zato prebujno rastle, deloma pa, in to največkrat, ker mu hiso zraven tega gnojili še s superfosfatom. Rastline uspevajo namreč le tedaj dovolj, če imajo na razpolaganje vsa potrebna jim hranila. Če pa ne dobijo v zemlji dovolj fosforove kisline (v hlev-

skem gnoju jo je malo), se biljka ne more dovolj utrditi, slama postane šibka in tanka, in vsak veter ali močnejši dež vrže žito ob tla.

Najprikladnejši čas za gnojenje s superfosfatom je sicer ob času setve. Če je pa ozimina že posejana, se jo še vedno lahko potrosi s tem gnojilom, ker ga zimska vlaga sčasoma vendarle spravi do korenin. Spomladi pa, takoj ko se zemlja nekoliko osuši, še predno začne pšenica poganjati, je potrositi na hektar po 120 do 150 kg čilskega solitra. Setev bo začela kmalu poganjati in se bo hitro in povoljno razvila. Posledica bo, da bo pridelek tako po količini kakor po kakovosti popolnoma zadovoljiv in da bo bogato poplačal vsak izdatek, ki smo ga imeli z uporabo umetnih gnojil.

Kotlje v Meziški dolini. Ogenj. V soboto, dne 3. t. m., opoldne je nastal ogenj v gospodarskem poslopju Filipa Merkača, p. d. Štalekarja, ki je poslopje popolnoma uničil. Stila je velika nevarnost za celo vas. Hvala Bogu, da ni bilo vetra in je domače gasilno društvo s svojo brizgalnico bilo takoj na mestu in se mu je posrečilo ogenj omejiti ter rešiti celo tik gorečega poslopja stoječo hišo, ki se je že vnmala. Že leta 1899 je domalega cela vas pogorela in bi se to lahko zgodilo tudi sedaj, ako bi ne imeli domačega gasilnega društva. Na pomoč je prihitelo tudi gasilno društvo iz Guštanja. Poslopje je bilo zavarovano pri »Vzajemni« za 25.000 Din, škoda pa znaša nad 80.000 Din, ker je zgorela tudi vsa krma, veliko žita, ki še ni bilo izmlačeno, in vsi gospodarski stroji. Le živino se je posrečilo rešiti. Ogenj je zanetil 4 leta stari otrok.

Kamnica. Vabimo k blagoslovljenju in otvoritvi nove okrajne ceste iz Maribora v Kamnico, ki se vrši na Martinovo nedeljo, dne 11. novembra, ob 2. uri od gostilne Lovrenčič z godbo, prodajo cvetic itd. Prosimo, da ne odklonite nakup cvetic v blagi namen! Če bo slabo vreme, pa bo dne 18. novembra. — Občinski odbor v Kamnici.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Dne 30. septembra smo imeli v šoli dobro obiskan roditeljski sestanek, pri katerem nam je naš gospod šolski upravitelj dokazal važnost stika med šolo in domom in nato imel zanimivo predavanje »Šolski novinci, družina in šola«. Želimo še mnogo takih res potrebnih sestankov. — V nedeljo, dne 28. oktobra, smo se zopet prav mnogoštevilno zbrali v šoli in sicer radi razgovora o spisu glede preračunavanja čistega zemljiškega dohodka po novem davčnem zakonu. Ta zakon, način preračunavanja novega zemljiškega dohoda in priloge zelo obsežnega, 14 dni razgrnjenega davčnega spisa nam je poljudno in jasno razložil gospod šolski upravitelj, kateremu smo zato prav hvaležni. Sklenili smo vposlati ugovor po vzorcu županske zveze, povrh pa zahtevamo novo klasifikacijo naših parcel v Pesniški dolini, ker so te parcele po večini v 1., 2. ali 3č razredu na podlagi klasifikacije iz leta 1879, pa so danes prave muže. Prosimo naše oblasti, da vpoštevajo to našo pritožbo!

Jarenina. Dne 4. t. m. je bil tukaj dobro obiskan shod viničarjev, katerega je priredil naš tovariš oblastni poslanec g. Peter Rozman. Se mu prisrčno zahvaljujemo za njegove v srce segajoče besede, s katerimi nas je prenovil k novemu življenju. Res nas je motilo slabo vreme, pa vsaj nas je bilo zbrano obilno število. Ob enem se tudi zahvaljujemo našemu domačemu oblastne-

mu poslancu g. Zupaniču, kajti njegove besede so nas prebudile še k večjemu navdušenju. Pristrčno se zahvaljuje pripravljalni odbor.

Sv. Anton v Slov. gor. Že dolgo ni bilo od nas nobenega glasu, kakor da bi nas ne bilo, pa temu ni tako. Tudi pri nas napredujemo, posebno odkar imamo novega gospoda organista, ki nam je v štirih mesecih vpeljal in naučil krasno cerkveno petje, ki tako daleč odmeva med sosedne župnije. Dobili smo tudi novega gospoda šolskega upravitelja, ki nam pridno pošilja opomine za šolanje otrok. Prav tako! Saj to je v korist staršev in otrok!

Sv. Andraž v Slov. gor. Ugledni družini Hrgova v Hvalecincih in Dolinarjeva v Vitomarcih žalujeta. Prvi je iztrgala smrt dolgoletno gospodinjino in blago mater, drugi pa pokosila skrbno ženo in mamico v starosti 34 let. Spoštovano družino Dolinarjevo božja previdnost v tem letu hudo obiskuje. V mesecu avgustu je upepelila strela skoraj novo gospodarsko poslopje, da je ostal le goli zid. Z neizmernim trudom in s pomočjo blagih src se je isto nekoliko popravilo, pa je prišla nemila smrt blage gospodinjine. Vse sočustvuje z udovljenim možem in osirotelima otrokoma. Nerazumljiva so božja pota nam ljudem, pa kar Bog stori, vse prav stori. Obema družinama naše sožalje!

Sv. Bolfank v Slov. gor. Z veliko zahvalo napram Bogu lahko beleži naš kraj kakor tudi cele Slovenske gorice o prav dobri letini bodisi v goricah, kakor tudi na polju. O kvaliteti našega vinskega pridelka se ne more na splošno hvaliti, ker so se marsikateri posestniki podali žal prerano na trgatve. Je res, da je količina pridelka bila okoli srede in do konca oktobra nekoliko manjša, pa je zato kakovost toliko boljša in za trg dosti bolj povprašujoča kot vino iz nezrelega grozdja. Saj so vsi pridelki letos vsaj za 14 dni bili pozneje zreli kot po navadi. Precej ugodno vreme sedaj na jesen pa še marsikomu omogoča opraviti vse potrebno pri gospodarstvu. S hitrimi koraki pa se približuje novo leto in zimska doba, ko se bo vsaj nekoliko odpočil naš kmet in delavec od trudapolnega dela za vsakdanji kruh. Z nova bo več prilike slediti potom naših dobrih listov toku svetovne politike v velikem in naše domače v manjšem obsegu. Tukajšnji kraj še je vendar toliko zaveden in srečen, da odklanja na splošno vsako strankarstvo in želi glede vsega tega živeti v miru. Z nekimi prav malimi izjemami je vse na strani naše najboljše kršč. stranke. Zato tudi vsakemu strankarskemu razdiraču odločno odsvetujemo, da bi prišel sejati v naš kraj kak političen razdor, ker bi se tu silno opekeli! Ne čohati se tam, kjer nič ne srbi! Življenje v društvih je vsled obilnega dela nekoliko zastalo; upamo pa, da se v zimskem času bolj oživi. — Nekaterim že bolj izobraženim in zavednim našim zaupnikom priporočamo dnevnega »Slovenca«, ki prihaja te dni na ogled; saj tistih par dinarjev na mesec bi večkrat lahko utrpel, samo nekoliko dobre volje je potreba, drugega nič! Zlasti v zimski dobi, ko ni toliko dela, bi si marsikdo svojo politično in svetovno znanje razširil potem »Slovenca«. Nikdo preveč ne zna; do smrti se moramo učiti! Še drugič kaj več!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Smrtna kosa. Na praznik Vseh svetnikov smo položili k večnemu počitku blago Koserjevo majko. Komaj par dni bolana je bila vendar dobro pripravljena na smrt. Saj je prihajala vedno vsak dan k sv. maši. Rajna je bila mati g. Koserja, tukajšnjega poštarja, ki je bil pred kratkim vpokojen radi boleznih in je dolga leta vobčo zadovoljnost opravljal tu svojo službo. — Dne 19. oktobra pa je umrla mlada mati Terezija Horvat, roj. Hrga, v Mosteh. Bila je mirna in potrpežljiva go-

spodinja. Zapušča dva nepreskrbljena otroka, ki svoje mame niti ne bosta poznala. — Fekonjeva hiša v Oblakih, ki je jako naklonjena našemu Kat. prosvetnemu društvu, je zgubila gospodarja Janeza Fekonja, ki je po dolgi bolezni umrl dne 8. 10. Vsem trem naj sveti večna luč!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Odbor za postavitev spomenika padlim vojakom naše župnije se najsrečneje zahvaljuje vsem onim, ki so mu doposlali prispevke, da uresniči svoj cilj. Pogrešamo še žal mnogo onih, od katerih smo pričakovali odziva. Pomnite — kdor hitro da, dvakrat da! Zbirajte ob vseh prilikah za spomenik! Ženini in neveste! Najlepši spomin na vajino poroko bo, ako na vajino željo zberejo svatje kak prispevek. Spomnite se na gostiji onih, ki so vas radi imeli, pa so morali ostati na bojnih poljanah! Z malim darom se oddolžite spominu teh, darujte kolikor kdo zamore! Naj ne bo naša župnija med onimi, ki bi pozabili, kar zahteva hvalečnost do padlih borcev. Vsi složno na delo, vse v čast spomin naših padlih junakov! — Pripravljali odbor.

Mestni vrh pri Ptuj. Umrla je Alojzija Drevenšek, daleč na okrog znana in spoštovana. Bila je dobra in skrbna mati. V njeni hiši si skozi dolgo dobo let našel vedno nabožne liste in »Slovenskega Gospodarja«. Svoje je vzgojila v zavedne katoličane in Slovence. Naj v miru plačilo uživa!

Sv. Vid pri Ptuj. Zadnjih 14 dni je smrt pri nas kruto gospodarila; kar tri dobre gospodinjine smo izgubili v tem kratkem času. Umrla sta dobra posestnica Antonija Rogina v Spodnji Pristavi in njena sovaščanka Neža Božičko. Isti dan kot zadnja je umrla od kapi zadeta daleč okoli znana Neža Holc, gostilničarka gostilne »Pri suhi veji«. Neža Holc je bila vzorna gospodinja, ki je s svojo pridnostjo si napravila lepo premoženje. Bila je velika dobrotnica naše župne cerkve. Pogreb njen je bil na dan Vseh svetnikov ob ogromni množici ljudstva od vseh strani. Pevci so ji zapeli žalostinko na domu in jo spremljali do groba. Vse je žalovalo nad smrtno dobre gostilničarke. Bila je res krščanska žena, dolgoletna naročnica »Slov. Gospodarja«. N. v m. p.! — Versko in društveno življenje se je začelo pri nas pod vodstvom mladih moči lepo razvijati. Ker ni potrebnega prostora za društvo, začnemo pomladi zidati tudi v Sv. Vidu lep in prostoren Slomškov dom! Bog daj srečo, da načrt izpeljemo!

Sv. Jernej pri Ločah. Tukaj je dne 23. m. m. v Gospodu zaspala Marija Mažera v 82. letu svoje starosti. Bila je članica Mar. družbe od njene ustanovitve sem in dolga leta tudi njena prednica. Okoli 50 let je oskrbovala in prala cerkveno perilo. Bila je vseskozi vzgledna in pobožna, kakor svetopisemska vdova Ana, hči Fanuelova, je Gospodu služila noč in dan. V cerkev je hodila, dokler ni omagala. Lani na praznik Vseh svetnikov je še z zadnjimi močmi prišla v cerkev, domu pa sama ni mogla več, ampak so jo morali nesti. Od takrat sohe in postelje ni več zapustila. Marijine družbenice so jo ljubile in spoštovale in ji pripravile res veličasten pogreb. N. v m. p.! — V nedeljo, dne 28. m. m., je med rano službo božjo pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Jug, p. d. Koskarja na Ličnici. On sam je bil v cerkvi, žena pa sama doma z otroci, zato so mogli rešiti samo živino, drugo je vzel ogenj. Kako je ogenj nastal, se ne ve gotovo. — Posestnik Franc Strmšek je žel koruznico na njivi. Poleg je imel voz z voli. Ker vola nista hotela stati, ju je zavrnil s srpom, pri tem ž njim nekam zadel, da se mu je obrnil in se mu zapičil v oko. V silnih bolečinah se je zatekel najprej v Poljčane k zdravniku, pa ker se je rana začela gnojiti, je moral v bolnišnico v Maribor, kjer mu je eno oko

že steklo in je velika nevarnost za drugo. Ponesrečeni je priden, krščanski mož in gospodar, zato tem bolj obžalovanja vreden. — Dela na novi cesti proti Ličnici in Slov. Bistrici pod spretnim vodstvom domačega župana g. Antona Cvahte vrlo napredujejo. Gospod inženjer Fišer sam se je zelo pohvalno izrazil tako o njem kakor o delavcih. Kmalu bomo imeli avto-promet Sv. Jernej—Ličnica, ki se prihodnje leto raztegne še proti Slov. Bistrici. Sedaj smo pri svojih pridelkih navezani izključno na loške in poljčanske trgovce in od njih milosti odvisni, ko bo pa cesta proti Bistrici in Mariboru odprta, bomo pa rekli: kdo da več?

Sv. Kunigunda na Pohorju. Na roženvenško nedeljo je imel pri nas gospodarsko-politični shod oblastni poslanec g. Napotnik. V poljudni domači besedi nam je obl poslanec razložil gospodarsko stanje v mariborski oblasti, kaj je oblastna skupščina do zdaj storila in kakšne načrte ima še z bodočnost. Gospod poslanec nam je tudi še obljubil, da bo nam s svojim vplivom pomagal, da bomo v doglednem času prišli do toliko zaželenih in za nas Pohorjane tako silno potrebne okrajne ceste, za kar bomo gospodu poslancu, če nam to izposluje, vedno hvaležni. Ko je poslanec še končno pozival vse zborovalce k edinosti pri gospodarstvu in v politiki in da bi tudi v bodoče ostali Kunigundčani v taboru SLS, je zaključil lepo uspeši shod. — Tudi naše mladinsko gibanje se pri nas lepo razvija. Naša dekliška Marijina družba se je letos zopet pomladila. Dne 14. oktobra je bilo pri podružnici na Resniku sprejetih na novo v Marijino družbo 10 deklet, dne 28. oktobra pa v župnijski cerkvi sv. Kunigunde 36 deklet, tako da šteje naša dekliška Marijina družba čez 120 članic. Tudi naša fantovska Marijina družba se bo v kratkem pomladila, v katero bo vstopilo tudi večje število mladih, za vse dobro vnetih fantov. Ljubi Bog bo pa dal svoj blagoslov, da bo naša mladina res vstrajala na pravi poti. Dne 19. oktobra je nagloma umrl vdovec Ignac Malec, po domače stari Pušnik. Dočakal je visoko starost 85 let. Kljub visoki starosti je prišel, če mu je zdravje in vreme dopuščalo, vsak dan eno uro daleč k sv. maši. Bog mu je gotovo obilno poplačal njegov trud. — Letina je pri nas, hvala Bogu, dobro izpadla; obvarovani smo bili toče in tudi drugih vremenskih nezdod.

Sv. Jurij ob južni žel. Preteklo nedeljo, nas je obiskal v Kat. domu oblastni poslanec g. dr. Ogrizek. Dvorana je bila natlačeno polna samih naših somišljenikov, ki so z navdušenjem sledili govoru gospoda poslanca. Želimo, da bi nas še večkrat obiskal. — Društvo Orel je imelo namen prideliti v nedeljo, dne 28. oktobra igro v Kat. domu, ker je pa bil shod po večernicah v dvorani, se je sklenilo, da se napravi izlet k našemu vrlému somišljeniku g. Simončiču na Blagovno, kar se je tudi izvršilo. — Društvo Orel nabira za novo zastavo. V ta namen se vrši na Martinovo nedeljo, dne 11. t. m., izlet k Čretniku v Novi vasi. Na sporedu je veseloigra v dveh dejanjih »Županova Micka«, petje, šaljiva pošta itd. K obilni udeležbi vabijo Orli!

Šmarje pri Jelšah. Preteklo nedeljo se je v lepem številu udeležbe živinorejcev vršilo poučno predavanje v Habjanovi gostilni o povzdigi naše živinoreje. Oblastni referent g. Zupan nam je orisal pot do zboljšanja živinoreje in nas navdušil za nova vzorna gnojišča in gnojnične jame, za katere se je precej naših kmetov navdušilo. G. pr. Koprivšek iz šentjurske kmetijske šole nam orisal pomen živinorejskega odseka, za katerega vlada precejšnje zanimanje. Potem je razdelil gerent okrajnega zastopa g. Turk diplome in pohvalnice istim živinorejcem, ki so bili dne 12. septembra od-

likovani na razstavi šmarske živine, z gorečo željo, da bi pri drugi razstavi jih bilo odlikovanih še več. V našem okraju je sedaj zaupati, da se bo živinoreja povzdignila v taki meri, da tudi se bo lahko reklo: V Šmarje moram iti, ako hočem imeti dobro in lepo kravo, bika in sploh živino! Živinorejci, le vrlo naprej po začrtani poti!

Laško. 30letnico svojega službovanja kot davčni uradnik v Laškem je praznoval pred kratkim gospod davčni nadupravitelj Emil Pleskovič. Znana je njegova prijaznost in korektnost napram vsem slojem prebivalstva, zato mu kličemo: Še na mnoga leta!

Laško. Oblastni odbor ljubljanski je podelil tukajšnji zelo delavni kmetijski podružnici podporo v znesku 5000 Din v svrhu razstave in premovanja goveje živine v Laškem. Kadar nakaže obljubljeni znesek še okrajni zastop in to bo v najkrajšem času, se bo izvršila razstava in premovanje goveje živine v Laškem.

Nove knjige.

Rapallo. Dne 12. nov. 1920 je v Rapallu podpisal bivši minister za zunanje zadeve dr. Trumbič zloglasni pakt z Italijo, po katerem smo izgubili čez pol milijona Slovencev in Hrvatov, ki so priklopljeni k Italiji. Z žalostjo se spominjamo nesrečnega pakta! Saj je začetek groznega trpljenja naših bratov pod fašistovskim bičem. Izgnani so naši učitelji, izgnani duhovniki, izgnan domači jezik iz šol in uradov — brez vsakih pravic so naši zaslužnjeni brati. Spominjajmo se dragih bratov posebno te dni! Nihče naj ne pozabi nanje, delajmo, da pridejo enkrat nazaj v svojo domovino — Ju, slavijo! — Kdor se hoče poučiti o trpljenju naših duhovnikov pod Lahi, naj kupi in čita knjigo »Istra kliče«, ki jo je spisal sedanji župnik v Sv. Vidu pri Ptujju. Knjigo je založila Jugoslov. Matica in se dobi po vseh knjigar nah. Bog čuvaj naš narod in reši vse zaslužnjeno Primorje — biser jugoslovanski!

Planinski koledar 1929 je pravkar izšel ter se razpošilja vsem dosedanjim naročnikom. Njega snov je popolnoma prenovljena in razširjena ter bo izletnikom po Sloveniji najboljši vodnik. Cena lično v platno vezani knjižici je Din 16.—, po pošti Din 20.—. Dobi se pri podružnicah SPD in pri založniku Brunon Rotter, Maribor, Krekova ul. 5/I. Posežite hitro po koledarju, da ne bo preje pošel!

»Snubitev kneza Šamila« je nad vse pričakovanje zanimiva obširna povest iz rusko-turških vojsk. Za zimske večere najboljše razvedrilo! Knjiga stane kljub svoji obsežnosti samo Din 32.—. Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Junaštva se ji hoče. Povest je spisal znani pisatelj Conan Doyle in je prevedena že v vse evropske jezike. »Slovenec« je tudi sicer danes najboljše urejani slovenski dnevnik, ki je ostal na tisti resni višini, ki jo dnevnik mora imeti. Prinaša najnovejše dogodke z domačih in tujih tal, zanimive zgodbe ter dobra gospodarska obvestila. In vsako nedeljo povrh še osem strani slik v bakrotisku, priloga, kakoršne nima noben slovenski dnevnik. »Slovenec« stane 20 Din na mesec. Zlasti po zimi naj si ga naroči vsaka krščanska hiša. Vzemite dopisnico ter pišite: Prosimo, da mi pošljate »Slovenca« par dni na ogled. Nato napišite

svoj naslov in zadnjo pošto. Naslov »Slovenca« je: »Slovenec«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6. (Prosimo, da napišete natančno samo ta naslov!)

Listnica uredništva.

K. M., Laško: Zarok ne objavljamo. — P. Celje: Pustimo jih v miru počivati po mačku v Celju. Zato nismo priobčili. — G. Negova: Poročilo od drugod. Hvala! — V. V. Slovenjgradec: Hvala za obvestilo! — J. T. Karbanoš: Boni, ki se glasijo nad 1000 K, se začasno še ne vračunavajo. Toda hranite jih, pridejo na vrsto. — J. O. Šmartno: Dopis je došel prepozno. Uredništvo je zaključilo že v torek, ker je bil praznik.

Listnica uprave.

Nekateri gg. pismonoše nas vprašujejo, zakaj je »Slovenski Gospodar« drugače zložen, kakor je bil preje. To je zaradi novega stroja. Novi stroj (rotacija) vrže celega »Slovenskega Gospodarja« naenkrat ven in sicer tako zloženega, kakor ga potem razpošljemo. Četudi vemo, da je izprememba za raznašalce manj ugodna, za naročnike je pa tudi vsejedno, ker je ista oblika. Gg. pismonoše pa naj nam oprostijo, ko jim ne moremo ustreči. — Iz nekaterih krajev dobivamo obvestila, da raznašajo »Slovenskega Gospodarja« še le v pondeljek. Ker odide sedaj »Slovenski Gospodar« če v četrtek popoldne iz Maribora, ga morajo vse pošte imeti v petek, najpozneje v soboto zjutraj!

Zanimivosti.

Odvetniki štrajkajo na Madžarskem. Madžarsko finančno ravnateljstvo je določilo prenizko ceno za odvetniške račune, zato so sklenili advokati, da bodo štrajkali.

Omejena in neomejena zaveza. — Oni, ki hranjujejo svoj denar, so pozorni na to, ali je denarni zavod, posojilnica ali hranilnica, z omejeno ali z neomejeno zavezo. Vsi tega ne vedo, kaj to pomeni, zato to-le pojasnilo: Vsaka taka družba ali druga ima člane. Ti člani jamčijo za vloge. Če je posojilnica z neomejeno zavezo, tedaj jamčijo člani neomejeno, to je s premičnim in nepremičnim premoženjem. Če je zavod le z omejeno zavezo, tedaj jamčijo člani le z enkratnim ali večkratnim deležem, nikakor pa ne z vsem premoženjem. Zato vlagatelji tako gledajo na to, ali je zavod z omejeno ali neomejeno zavezo. Vse naše posojilnice in hranilnice po deželi so zadruge z neomejeno zavezo, zato je tam denar bolj varen, kakor v kakem velikem denarnem zavodu, ki je le z omejeno zavezo.

Kaj so banke? Banke so zavodi, družbe, ki posredujejo posojila. Najpreje so bile le menjalnice denarja različnih narodov in imajo ime od mizice (banke), na kateri se je denar menjaval. Pozneje so bile še nekake shrambe za vrednosti v denarju in dragocenostih. V 16. stoletju so začeli lastniki bank s temi zalogami tudi trgovati. Če so denar zapravili, jim je oblast mizico razbila — banca rotta — odtod beseda bankrot. Zdaj

imajo zelo obsežen delokrog. Banke dajejo posojila, odpirajo posameznim račune, to se pravi, da za nje plačujejo in prejema denar. Izdajajo pa tudi bankovce, a to ne vse banke.

Narodna banka. Nimajo vse banke pravice izdajati bankovce, ampak le pooblašene. Te se imenujejo državne ali narodne banke. V naši državi je narodna banka. Ta izdaja bankovce, ta izravna vrednost denarja in daje tudi posojila.

Dobro in slabo od bank. Marsikaj dobrega imamo od bank. Te zbirajo kapitale in jih spravljajo v promet, posebno omogočujejo velika podjetja, vsa industrija dela z bankami, olajšuje tudi plačevanje, ki se vrši brez gotovine, ampak se samo številke prepišejo od enega na drugega. — Zlo od bank je le tedaj, če so preveč predrzne in napravijo strašne izgube (kot Slavenska banka), ako izrabljajo svoj vpliv na gospodarski položaj ali celo na politiko, ker marsikateri neuki človek zapade v škodo, ker banke ne gledajo na to, da mu pomagajo varčevati, ampak samo na to, da čim več zaslužijo. Posebno pa poznajo banke oni, ki so podpisovali kake menice, pa jih niso pravočasno vplačali. Kmetstvo ljudstvo in obrtniki navadno ne poslujejo z bankami.

ZA RAZVEDRILLO

Franček-pijanček — abstinent! Zato se ni oglasil! Pa ni bil prostovoljno, ampak prisiljeno. Vina je zmanjkalo, pa je le mošt pil. Mošt pa nima alkohola, zato se ni mogel vpijaniti. Ali pil pa je, strašno pil, ker je letos veliko mošta. Pa je zbolel. Domači so ga nekaj časa dražili, da mu mošt v želodcu vre, naj se vleže na hrbet, da mu dajo kipelno pilko na usta. Ali zbolel je tako, da je moral v bolnico. Te dni se je vrnil zdrav domov. Srečal je gospoda župnika in ga pozdravil. Ali gospod ni bil preveč prijazen. Franček je načel pogovor: »Gospod, gotovo me več ne poznate!« — »Kako da ne«, je ugovarjal gospod župnik. — »I, zato ker sem trezen!« — Bomo videli, če se je kaj poboljšal!

Saj je ura naprej. Žena (možu, ki je prišel ob treh zjutraj iz krčme): »Ob treh zjutraj se pride domov?« — Mož: »Ne boji huda, stara, saj veš, da je naša ura četrt ure naprej!«

Kaj se da brez denarja napraviti. Oče (svojemu zapravlljivemu sinu): »Marljivost je glavna stvar v življenju. Le oni, ki dela, zasluži denar. In brez denarja se ne da nič storiti.« — »O pač«, odgovarja gospod sin — »dolgov!«

Brezobziren pes. Nekega kmeta je ugriznil stekel pes. Takoj se odpravi k zdravniku. Ker je bilo že pozno, ga sprejme zdravnik precej nepriazno, rekoč: »Zakaj pa niste prišli med urami, ko sprejemam bolnike?« — »Ja, gospod doktor«, se opravičuje

kmetič, »jaz vem, kdaj imate ure za sprejemanje bolnikov, a pes ni vedel za nje.«

Vrhunec bedastoče. Pri vodi stoji mož in ribi na trnek. Mimo pride mož, se ustavi pri ribiču in ga opazuje skoraj pol ure. Končno pravi: »Večje bedastoče pač ni kakor ribič.« — »O da«, pravi ribič, »še večja bedastoča je, če kdo pri ribiču stoji in ga gleda!«

Če otroci igrajo avtomobil. Jurček je sklical otroke na vasi, da se igrajo avtomobil in je določil: »Jaz se bom peljal, ti boš spredaj pihal kot motor, vi štirje boste kolesa in Pepček boš pa zadaj kadil in smrdel!«

Zmešan gospod. Srečata se dva priatelja vpokojenca. — »Kam greš?« — »praša prvi. — »Tebe grem obiskat«, mu odgovori drugi. — »Veš kaj, ne hodi«, je odgovoril prvi, »mene zdaj e gotovo ne dobiš doma.«

Mož beseda: »Oprosti, sosed, ta meec ti res še ne morem vrniti denaral.« — Sosed, ki je bil že hud: »To ti tudi prejšnji mesec že rekli« —

»No, ali mar nisem ostal mož beseda?«

Dobro ga je zavrnila. Mlad gospodič: »Verjamite mi, gospodična, delo je za mene največja zabava.« — Gospodična: »Dozdeva se mi, da se pač malo zabavate.«

On tudi. Z velikim naporom je gospod Loparnik sestavil za davčno oblast napoved svojih prejemkov. Za nekoliko dni dobi od oblasti napoved vrnjeno s pripombo: »Pogrešamo premoženje Vaše žene!« — Gospod Loparnik ne pomišlja dolgo, ampak zapiše pod dotične besedi: »Jaz tudi!« pa vrne listino zopet na davčno oblast.

Njegova želja. Žena (možu): »Glej, možek, dala sem se fotografirati. A kako ti dopade slika?« — Mož: »Je imenitna! Želim samo, da bi tako izgledala, kakoršno te kaže slika.«

Med zakonskima. Žena (možu): »Ti se lahko srečnega čutiš, ker ti jaz vso tvojo staro in raztrgano perilo popravim in pokrpam. Kaj bi ti počel, ako ne bi imel mene?« — So-

prog: »Veš kaj, potem bi si lahko nove stvari nakupil in krpanja ne bi trebalo.«

V Mariboru

si nabavite manufakturno blago po zelo nizki ceni pri trvdki
FRANJO MAJER
na Glavnem trgu št. 9

Tam dobite:

Gajgaste odeje že od Din 100.— naprej
klot odeje od D 150.— naprej
belo platno za rjuhe 150 cm po Din 21.— itd.
molinos (žolto platno) 156 cm po Din 22.— itd.
hlače vino 120 cm po Din 27.— itd.
ševijot hlače vino 124 cm po Din 42.—
moško sukno 140 cm po Din 58.—, 70.—, 90.— itd.
barhente po D 9.—, 12.— itd.
flanele po Din 9.50 1316
In še vso ostalo manufakturno blago (samo češki izdelki) po zmernih cenah

Zahvala.

Ob težki izgubi našega nad vse ljubljene-
nega brata, gospoda

Franceta Kaloh,

soposestnika v Limbušu, h. št. 6,

izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo vlč. g. limbuškemu župniku Andreju Bračiču za mnogobrojne obiske med boleznijo in ganljiv nagrobni govor, dalje č. g. patru Plac. Borri za udeležbo pri pogrebu, cerkvenemu pevskeemu zboru za ganljivo petje, trem gg. županom limbuške župnije, županu g. Kalohu iz Studencev pri Mariboru ter vsem mnogobrojnim sodelavnikom, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala bodi izrečena tudi vsem darovalcem krasnega cvetja, zlasti živinorejski zadrugi iz Laznic.

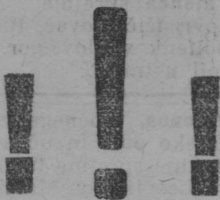
Vsem še enkrat: tisočera zahvala.

Limbuš pri Mariboru, 6. nov. 1928.

Žalujoča rodbina Kaloh.

Ofer s 3 do 4 delavskimi
močmi se sprejme za vi-
nograd v Limbušu, Na-
slov: Maribor, Slovenska
ulica 8 I. 1367

Oglašujte v Slov. Gospodarju

Viničarja z 4 ali 5 delav-
skih moči sprejme Kram-
berger, Maribor, Volkmer
jeva ul. 10. 1371

Najboljše in najvarnejše
naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

1372

Obresna mera za na-
vadne vloge 6%, za ve-
zane po dogovoru. Na-
lagajte svoj odvišen de-
nar pri domačem zavodu

Dr. O. I.:

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

Krčevito je stisnila mrtvo dete na srce, ka-
kor bi se bala, da ga ji odvzamejo.

Stemnilo se ji je pred očmi, čutila je še, da
ji je zdrknil otrok iz rok — bolesten vzklík in
Agata se je zgrudila pod težo vseh dogodkov ne-
zavestna na postelji.

Birič Strotz je sporočil takoj oskrbniku Tre-
naku, kaj se je zgodilo, ki je o dogodku obvestil
graščakinjo.

»Kaj mi pravite,« reče graščakinja, ko je
Trenak ob koncu svojega poročila še pripomnil,
da je moral otrok bržkone umreti naravne smrti
vsled slabosti matere, »vi še zagovarjate to čar-
dečko, sama ga je zadavila, umorila ga je.«

Trenak je stopil za korak nazaj ter ves pre-
bledel — kajti grozna je bila graščakinja v tem
krenutku.

»Zaradi detomora jo obtožim, ne samo za-
radi čarodejstva, saj vam mora biti znano iz
knjige o čarovnicah, da umorijo take ženske
otroka v svrhu priprave sredstva, ki jim omo-

25

goči beg, ki bi se sicer ne dal izvesti. In jasno je,
da je ta zločinka to nameravala, zato se nadejam
gospod oskrbnik, da uvedete tozadevno preis-
kavo in sicer hitro, da čarovnica čimprej prejme
zasluženo kazen!«

»Kakor velite, premilostljiva gospa grašča-
kinja,« potrdi Trenak z nekaj negotovim glasom
ter odide. —

Birič Strotz je izvršil oskrbnikovo povelje,
kakor mu je bilo naloženo. Točno so bili pokli-
cani prisedniki in priče na določeno uro v Hra-
stovec. Čudili so se pač, kako je mogoče, da se
obdolžuje Agato Nürnberger čarovništva, ker je
bila tako verna in dajala v vsakem oziru lep
vzged. Obžalovanje med podložniki je bilo splo-
šno, v srce jim je segala njena usoda, in to tem
bolj, ko so zvedeli, da se je mladi graščak z njo
na tihem poročil. A nikdo ni mogel pomagati,
plemič Štefan Nürnberger je nevarno zbolel, v
nezavesti govori o Agati ter prosi graščakinjo in
tudi sodnika milosti.

Edini, ki bi mogel pomagati, bi bil mladi
graščak, a od njega ni nobenega glasu.

V tem je došel iz Gradca tudi krvnik Adam
Haller z dvema pomočnikoma.

Sadje v gospodinjstvu!

Radje najbolj zdrava hrana! Gospodinje in dekleta,
vite v Tiskarni sv. Cirila. Knjiga stane 24.— Din.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gospodska ulica r. z. z. n. z. Ulica 10. oktobra

Obrestuje hranilne vloge
brez odpovedi po **6%**

na trimesečne odpovedi po
7½%

Fridmanova sreča je velika!
Šest milijonov dinarjev,
š. 750.000 lahko zadenete z edino
srečko.

Priporočam Vam sortirane srečke po 10 četrtink, 10 polovic, 10 celih iz raznih serij.

Najugodnejša loterija sveta.

100.000 srečk. 50.000 dobitkov.
Žrebanje I. razreda 28. in 29. novem-
bra 1928.

Cene srečk: ¼ ½ ¾

po razredu D 70.— D 140.— D 280.—

Naučite takoj.

Po prejemu naročila pošljemo Vam originalne srečke z uračnim igralnim načrtom.

Plača se po prejemu srečk. 3129

Naročila se poslovijo na

Ludwig Friedmann, Wien I., Salzgras 12/1.

Poštena sobarica, čista in narljiva, samo z dobrimi pričevali, se sprejme k dvema osebama zraven kuharice. Natančne poudbe na g. Kludar, letarna, Ljutomer. Plača 000 do 1200 K, dobra in talna služba. 1358

Predam žago z motorjem vred za 30.000 Din. Naslov v upravi lista. 1362

Učenec s primerno šolsko izobrazbo se sprejme. — Predstaviti: I. Prešern, spec. trgovina, Maribor, Koroška cesta. 1357

Učenca ali učenko za fotografsko stroko sprejemem takoj. Ponudbe če mogoče s sliko, na foto V. Bavec, Rajhenburg. 1359

Učenec, zdrav in krepak z dovršeno ljudsko šolo, se sprejme. Jožef Hrženjak, kovaški mojster na Bregu pri Ptuj. 1334

Sprejemem vajenca za kovaško obrt. Popolna oskrba. Trstenjak Jožef, Št. Lenart v Slov. gor. 1348

Pekovski vajenec, močen, zdrav in pošten, se sprejme. Oskrba po dogovoru. Pekarna R. Golob in dr., Sv. Trojica v Slov. gor. 1346

Vajenca sprejme: Anton Lovrenčič, kovač, Biš, Sv. Bolfenk v Slov. gor. Po goji ustmeno. 1356

Vajenca, močnega za sodarsko obrt in učenko za šivanje sprejme takoj Jan ko Lešnik, Sv. Martin pri Vurbergu. 1350

Takoj sprejemem vajenca čevljarke stroke. Ciril Lovce, čevljarški mojster, Maribor, Glavni trg 4. 1365

Krojaškega pomočnika za večja dela sprejme takoj Gašper Krebl, Slovenj-G. Krebl, Slovenjgradec.

Sprejme se priden čevljar ski vajenec v boljšo delavnico. Josip Plevčak, čevljarški mojster, Celje, Kralja Petra cesta 28.

V službo se sprejme s 15. nov. hlapec k konjem, z večletnim spričevalom, z dežele, od 20 do 40 let stari, pri trdku Spes, Maribor, Tržaška c. 1364

Hlapec starejši in pošten za kmečko gospodarstvo se sprejme. Naslov v upravi lista. 1351

Navadna kmečka šivilja želi priti k šivilji za pomagalko. Naslov v upravi lista. 1363

Proda se lepo malo pose- stvo, ležeče tik glavne ceste in farne cerkve. Pojasnila daje Peter Pavlovič, Šentilj, p. Dramlje pri Št. Juriju ob južni žel. 1347

Prodaj svoj harmonij od firme Payker, Königrätz, štirivrsten, 10 in 3 (pojo- čih) spremenov — 10 pojo- čih — 2 Knieschwellerja skromne pa vendar lepe zunanosti, primeren za cerkev ali duhovnika, dobro ohranjen. Cena 6000 Din. Fr. Doberšek, župnik Koprivnica, Slov. 1366

Učenko z dobro šolsko iz- obrazbo, pošteno, zdravo, močno se sprejme v večjo trgovino. Prednost imajo hčere trgovcev, z meščansko šolo. Naslov v upravi lista. 1373

Vajenca poštenih staršev sprejemem takoj, hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Alojz Babič, strugarški mojster, Gorn. Rečica, Laško. 1369

Viničar s 4—5 delavskimi močmi se sprejme takoj: Maribor, Aleksandrova c. 21, zaloga usnja. 1377

Prodaj posestvo na lepi legi, pri trgu, blizu cerkve, meščanske in osnovne šole. Posest obstoji: 2 hiši in marof, zraven je par volov, 1 krava in 1 junč, ter 10 johov zaraščenega gozda, 10 johov njiv in travnikov, zraven je slamoreznica, mlatilnica in čistilnica, 2 voza, 2 brane in 1 plug. Cena je 125.000 Din. Dremel Helena, Vojnik pri Celju. 1344

V Vojniku se prodaj malo posestvo, 5 minut od meščanske in osnovne šole in farne cerkve. Proda se za 50.000 Din. Vse zidano in z opeko krito. Poizve se v trgovini L. Brezovnik, Vojnik. 1343

Vinogradno posestvo se prodaj v občini Paradiž pri Sv. Barbari v Haložah ob okrajni cesti. Obsega približno 2 orala vinograda, 4 orala njih, 5 oralov lepega sadonosnika in travnika ter 11 oralov prvovrstnega, in po večini smrekovega gozda. Vpraša se pri Mestni hranilnici v Mariboru. 1353

Stroinaštriskalnica

za sadje in grozdje s košom za 300 litrov se poceni prodaj. Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1003

Čevljarški cilindestroj in svetiljka za obesiti se poceni prodaj: Sidar, Pobrežka c. 9, Maribor. 1374

Svarilo. Proti vsakemu, kateri bo še zanaprej govoril neresnične besede čez mene, bom sodnijsko postopala. Posestnica Julijana Domiter, Sv. Peter pri Mariboru. 1363

Lepo posestvo 38 oralov, četrt ure od postaje v okolici Maribora z mrtvim in živim inventarjem se takoj prodaj. Naslov v upravi lista. 1375

Tako se je morala dopolniti usoda Agate iz Štraleka. —

Bilo je na dan sv. Lucije, ko h se imela vršiti veliki sodni dvorani razprava zoper Agato plenito Nürnberg. —

Oskrbnik Trenak je stopil ravnokar v dvorano ter se vsedel k mizi, pregrnjeno s črnim rtom. Bil je nad vse resen, nemirno je gledal proti dverim, skoz katera bi morala vstopiti vsak renutek Agata.

Njemu ob strani je sedel grajski pisar Hans Länkh; kot zagovornik — ker tako je bilo določeno v navodilu za take pravde — je bil poklican rški sodnik iz Šent Lenarta Maks Pernhard.

Poseben sedež je bil določen ob levi strani a graščakinjo Herberstein.

Za priče so bili pripravljeni sedeži ob steni a levi strani.

Kot takšni so prišli ti-le možje: Martin Majen, Peter Kupis, Kašpar Repič, podložniki hrastovske graščine, plemič Simon Mandech, vsi iz amarkove, dalje Lenart Stajen, Jakob Vajdič in Štefan Lipa, vsi tržani iz Šent Lenarta. Bili so klicani že večkrat v tej lastnosti, ko so se ršile razprave zoper različne zločince. Toda danes so se podali s težkim srcem v grad, ker pri-

čati bi morali zoper Agato iz Štraleka, ki so jo vsi dobro poznali ter bili prepričani, da ni kriva. Posebno plemiču Simonu Mandechu je bilo to mučno, saj je bil s Štefanom Nürnberger dober prijatelj, ker sta bila oba plemiča in tudi njune soproge Valburga Mandech ter Magdalena Nürnberg. Stara sta si bili posebno dobri, Mandechovi otroci Jurij, Viljem, Evfrosina in Ana so tudi zahajali dostikrat v Štralek ter se igrali skupno z veselo Agato.

Prišlo je tudi vseh devet prisodnikov, ki so zavzeli sedeže na desni strani ob steni.

Zadaj pri dverih, skoz katere se pride v prostor za mučilnico, je stal krvnik Haller z dvema pomočnikoma. —

Za razumevanje tedanjih časov je vsekako potrebno, da si ogledamo orodje, katera so sodišča uporabljala, ako obdolženec ni hotel prostovoljno priznati zločina, zaradi katerega se je uvedla proti njemu preiskava.

Orodje, ki se je uporabljalo v tedanjih časih, da prisili zločinca do priznanja, je bilo strašno in grozno ter je najjasnejši dokaz, da je znašla človeška domišljija vse, kar je moglo povečati trpinčenje ljudi, ki so bili zasledovani zaradi zločinov, katerim je manjkala vsaka podlaga de-

Socijalno vprašanje

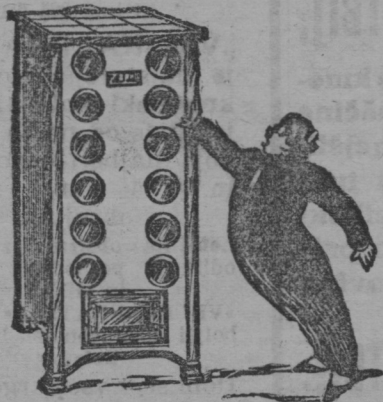
spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjiško: "Socijalno vprašanje" za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

CENJENI.

Ako želite za zimo prijetno toploto v Vašem stanovanju in prihraniti mnogo kuriva, potem si kupite po celem svetu najbolj priznano

ZEPHIR peč,

ki je ob enem tudi kras Vašega stanovanja.

Zephir peč greje z 10 kg drvi 24 ur eno sobo. Večji tipi grejejo 3 do 4 sobe enako.

Na zahtevo brezplačno opis.

ZEPHIR tvornica peči, **SUBOTICA**.

Pozor pred slabimi ponaredbami!

Zakaj kupite v Celju manufakturno blago najceneje edino pri

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

- Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.
- Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.
- Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.
- Ker ima lastno tovarno odej (koltrov).
- Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.
- Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke cene.
- Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«.

961

Vsakomur se izplača, da obiše pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

plačuje najvišje

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Prečna ul. 4

(poleg mestne ljudske kopeli).
Telefon 2329. 1226

Zdravniška penzija!

Zavod dr. Pečnika. Prvo-razredno zdravilišče za bolne, posebno pljučne. Sečovo, pošta Rogaška Slatina.

Lep zaslužek nudimo prodajalcem in zastopnikom pri prodajanju neobhodno potrebnega predmeta na deželi. Ponudbe pod: »Rozman«, Maribor, poštni predal 2. 1262

Vse čevljarске potrebščine najboljše v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1331

Gospodinja! Kuhinjska posoda, železna, emajlirana, došla. Priporoča trgovina F. Senčar, Mala Nedelja. 1332

Zahvala.

Globoko potrpi ob bridki izgubi, ki nas je zadela nepričakovano s smrtjo našega nad vse ljubljenega, nepozabljenega soproga, očeta, tasta, dedeka, gospoda

Jožefa Krumpak

voznika,

se tem potom vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, najsrčneje zahvaljuje. Posebna zahvala pa bodi izrečena čč. duhovščini, g. stolnemu vikarju za njegove ganljive besede o lastnostih ranjkega, nar. poslancu Žebotu, ki se je s krasnim govorom poslovil od svojega prijatelja, nadalje zastopnikom katoliških društev iz Maribora, delegatom zadruga izvoščkov in voznikov, pevcem, oskrbnikstvu Racer-dvora, darovalcem vencev itd. itd. Vsem še enkrat tisočera hvala!

Krčevina pri Kamnici, 5. nov. 1928.

Globoko žalujoča rodbina Krumpak.

CENENO ČEŠKO PERJE!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol-belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 Din in 225 Din, boljša vrsta 275 Din. Pošiljate ve carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej, poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na **Benedikt Sachsel, Lohoz št. 16 pri Plznu, Češkoslovaška**. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno deset dni. 1259

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oblekah, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodele kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič
trgovina Apače

janskega stana, ki bi v resnici ogrožal obstoj človeške družbe, ampak se je narodil v domišljiji ljudstva, ker še ni bilo v svoji razsodnosti tako daleč, da bi moglo presoditi, da je vse le prazna vera.

Najnavadnejše je bilo, da so položili zločinca na natezalnico, roke so mu privezali za vrv, ravno tako noge, vrvi pa položili čez okrogli les, ki se je sukal. Če osumljenec ni hotel priznati, so ga nategovali tako dolgo, da so pokali udje.

Uporabljali so tudi prevezavanje posameznih udov in telesa in sicer v milejši, hujši in najmučnejši obliki.

S posebno pripravo so jih mučili na palcih in s hojo v takozvanih španskih škornjih.

Čarovnice so posajali tudi na čarovniški stol. Iz nekega popisa iz leta 1697 je bila to osem stopov dolga klop, njene noge so bile na eni strani pet stopov, na drugi pa dva stopa visoke. Na mesto ravnega sedeža so bile položene šest colov debele deske, ki so imele robove navpično postavljene. Dotično osebo, katero so hoteli trpinčiti, so privezali na nogah, obrnjenimi navzgor, na nižjem delu klopi, zgornji del telesa pa so pritrdili z vrmi, ki so bile privezane na stropu, tako da je viselo truplo prosto in se ni moglo

ganiti, s hrptom pa se je dotikalo ostrih robov čarovniške klopi, kar je povzročalo posebno hude muke. Ker so bile take osebe dalje časa in sicer po noči ter po dnevu privezane na tak stol, so navadno znorele ali pa že tam umrle.

Nekaj strašnega je bilo tudi povzdigovanje obdolženega. Zvezali so mu roke na hrstu in sicer navskriž. Ob tako zvezane roke so pritrdili vrv, ki so jo potegnili skoz kolobar, pritrdjenega na stropu nad obdolžencem. Če zaslišani ni hotel priznati, so potegnili rabeljnovi pomočniki vrv ter dvigali trpinčenega tako dolgo, da so visele roke narobe in zavite nad glavo.

Veliko trpinčenih je umrlo že vsled mučenja, navadno so tudi v silnih mukah priznali vse, kar so hoteli imeti in pripovedovali še posebej neverjetne stvari. Le malo je bilo takih, ki kljub vsem mukam niso priznali ničesar. —

Toda vrnimo se nazaj v sodno dvorano.

Zdajci je vstopila graščakinja ter zavzela določeni ji prostor. Bila je v črni obleki, iz obraza ji je odsevalo čustvo osvete. Bil je to poseben slučaj, da je bila graščakinja kot imoviteljica sodne oblasti ob enem tudi obtožiteljica.

Nastala je tišina — zdajci se slišijo pred dvo-

Konserviranje sadja

ni umetnost, če znaš! Za to si kupi to knjigo v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15

Prava pot za zopetno pridobitev zdravih živcev!

Bolni, onemogli živci zagrene življenje, povzročajo mnogo trpljenja kot bodeče in trgajoče bolečine, omotico, bojazen, šumenje v ušesih, motenje prebave, nespanje, nedelavnost in druge neprijetne pojave.

Od vsega tega trpljenja

Vas reši edino le pristni Kola Lecithin, hranivo ki vsebuje največ vitaminov, za vse človeštvo vir dobrote ki na čudevit način pospešuje telesne funkcije, okrepi hrbtni mozeg in možgane, ojači mišice in ude, daje moč in nov pogum do življenja. Pristni Kola Lecithin dela čisto čudeže, prevede prave rešitve snovi do skrajnih konic kjer se dela kri, poživlja, dramo, in ohranjuje mlado in svežo.

Prepričajte se sami,

Vam ne obljubljam nič neistinatega, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše, 1360

popolnoma zastoni

in franko malo škatlji Kola Lecithin in knjigo zdravnika, ki ima dolgoletnekušnje, ki je sam trpel na slabem živčevju. Pišite mi takoj, da Vam brezplačno pošljem obljubljeno. 810

ERNST PASTERNAK, BERLIN, S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 324.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

rano težki koraki, vrata se odprejo, v sobo stopi Agata, zadaj za njo birlč Strotz.

Možje, ki so bili poklicani kot priče, so se zganili, kajti presunilo jih je, kakšna je bila Agata sedaj. Prej cvetoča, rdečega lica in vesele naravi, je bila sedaj bleđa, dolgi in črni lasje so ji viseli ob strani dol čez rame, telo je bilo slabotno, da se je komaj držala po koncu.

Sodnik Trenak je gledal nemirno po dvorani, ni mogel zreti Agati v oči, listal je v knjigi, da bi zakril razburjenost.

Le graščakinja je pogledala Agato s pogledom, ki je hotel reči: Danes te imam pred seboj, da se maščujem, ki si mi odtujila sina, smrt si zaslužila, ne poznam usmiljenja.

Le za trenutek so se srečale Agatine oči z onimi graščakinje, a povesila jih je zopet, ko je brala v njih vso trdosrčnost.

Graščakinja se nasloni v naslonjač ter gleda oblastno po navzočih, ki se ji niso upali gledati v obraz. Sam sodnik se je vedel obrniti tako, da ni bilo treba gledati strogi obtožiteljici v obraz.

Oskrbnik Trenak se dvigne in naznani s povzdignjenim glasom, da se začne razprava zoper plemenito Nürnberg iz Štraleka ter se

V Gornjo Radgono!

Kaj je tam?

Nova trgovina

Joža Hrastelj,

kjer dobite vse kmetijske potrebščine po najugodnejših cenah. Tu se tudi kupujejo kmetijski pridelki. Zato pridite vsi v trgovino

Joža Hrastelj.

1349

Prage (švelerje) borove, hrastove in bukovke kupi vsako množino proti takojšnjemu plačilu Rudolf Dergan, trg., Laško. 1352

Suhe gobe, fižol in jabolka kupuje po najvišjih cenah Anton Fazarinc, Celje. 1276

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 D, veste rožaste s svilo 100 Din, bluze za zvezati 55 Din, debeli in topli lebi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

Lepo posestvo 25 oralov, pri južni železnici in pri glavni cesti na prodaj za 80.000 Din. Pekarna Vič, Laško. 1318

Na drobno!

Na debelo!

Železnina Anton Brenčič v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-železno, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, pluzno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in žage vsake vrste ter sploh vse v železnino spa-za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba točna!

Znižane cene!

nato prikloni proti graščakinji kot imoviteljici sodne oblasti ter ob enem današnji obtožiteljici.

Graščakinja se polagoma dvigne, pogleda še enkrat po dvorani, nato pa vpre svoje oči ostro v Agato ter začne obtožbo.

V kratkih stavkih opisuje, kako je omamila Agata mladega graščaka, da je nedostopen za vsako prošnjo matere, a to le zaradi tega, ker se je zvezala s hudim duhom, ki ji je dal potrebna sredstva, da je dosegla svoj namen. Agata Nürnberg je tedaj čarovnica in zasluži — smrt na grmadi.

Smrtna tišina je nastala po teh z ostrim glasom spregovorjenih besedah.

In zopet povzame besedo graščakinja.

»Ne samo ta zločin je zakrivila ta čarovnica, dodala mu je še hujšega. Ker ni mogla zakriti sadu svoje prepovedane ljubezni, je celo dete, ki ga je porodila, zavrtno umorila z namenom, da si pripravi iz njega sredstvo, ki ji pomaga pobegniti; zasluži tedaj tudi zaradi tega smrt z obglavljenjem.«

»Nedolžna sem,« vzklikne v tem trenutku Agata s pretresujočim glasom, v katerem je bila izražena vsa bolelost.

„Smeh in jok - naših otrok“

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 8-50, II. del Din 16-—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvovredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telic, kov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosforu zadržanju in se je izkazal že nekdanj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na rahlo namočenimi krmili. Pozneje preko dneva navadno hrano. 1290

Dobl se v zalogi moke **L. MESTNEGA MLINA V CELJU** z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki. **Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)**

Plašč

227

z dobrega meltona v vseh barvah	Din 268
iz modernega meliranega sukna	Din 320
iz finega velourja	Din 780
obleka iz modnega flanela	Din 90
iz moderne volnene tkanine	Din 200
dunajska konfekcija	Din 550
trpežno volneno krilo	Din 48
fino ševjot krilo	Din 72
moderno volneno	Din 90
krasna flanel bluza	Din 44
velour	Din 64
dekliška parhent obleka	Din 88
dekliški suknjeni plašč	Din 145

vse v krasni izdelavi, solidno in dobro blago razprodaja velotrgovina

R. STERMECKI, CELJE, štev. 24 Slov.
Pisite takoj po veliki novi ilustrirani cenik z več 1000 slikami. Kar ne ugaša se samem, ali vrne denar. Narodila čez Din 500 - poštnine prosto.

Že za Din 350 kupite fine štofaste moške obleke

in za Din 150 lepe deške obleke

v manufakturni in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak

15 Celje, Kralja Petra cesta št. 15

Velika izbira usnjatih sukenj!

KMETOVALCI!

Če hočete zvišati pridelke svoje zemlje, uporabljajte razen drugih vrst umetnih gnojil tudi najpopolnejše, hitro in sigurno učinkujoče čilsko umetno gnojilo

Čilski soliter,

ki je prikladen za vsako tlo in vsako rastlino.

Pojasnili o uporabi in knjižice o gnojenju s čilskim solitrom ter z drugim umetnimi gnojili, o pravilnem obdelovanju zemlje in o oskrbovanju rastlin nudi brezplačno 1319

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra

Tavčarjeva ul. 1/II. Ljubljana Tavčarjeva ul. 1/II.

1051

Žlahtni kostanjev les

obeljen kakor tudi neobeljen. — Stalni nakup! Najugodnejše cene! — Takojšnje plačilo!
ERNEST MARINC, CELJE,
Zrinjskega ul. 4. — Tel. interurb. št. 136

„... Vaš izvrsten Thürpil je kot preprečevalno sredstvo pri driski telet celo v najtežjih slučajih od najboljšega uspeha.“

F. B. grajšček in G.

Thürpil se dobi pri živinozdravnikih in lekarnarjih. Zahtevajte pristen Thürpil in odklonite nadomestilo.

Edini izdelovatelj:

OL. LAGEMAN, CHEM. FABRIK AACHEN.

Zastopstvo:

»Lykos« Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 3.

Ceško sukno

kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drogenik, Celje

samo Glavni trg šte. 9

Ostanki za polovično ceno

557

Velika izbira modnega žameta

se dobi že od 22 Din naprej samo pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljšo. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce.

566

Po reklamnih cenah prodaja tvrdka **F. König, Celje** igrače, blago iz usnja in galanterijo. Velika izbira gramofonov in plošč

1355

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neom. zav. 428

Meljska cesta št. 10

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poroštvu in na vknjižbo. Somišljeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cena Din 2.—.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbo in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Veliki ilustrovani CENIK

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča

Meinel in Herald

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. LORGER Maribor št. 106

Violine od Din 95.—. Ročne harmonike od Din 85.—. Tamburice od Din 98.—. Gramofoni od 345.— dalje. 1286

OGLAS

v Slov. Gospodarju ima največji uspeh

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 60.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene.

Kmetijski posestniki Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se ga!